БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 98 (8318) | 1957 оной апрелиин 25, четверг | Сэн 20 мүнгэн

Огородой эдеэ, хартаабха хоёр дахин ехээр ургуулая

Огородой эдеэ, хартаабха гээшэ хүнэй бэедэ яаха аргагүй хэрэгтэй, олон тоото шухала витаминуудтай ургамалнууд ха юм. Тиимэһээ манай парти, советскэ правительство хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда эдэ үнэтэ культурануудые ехээр тарихынгаа хажуугаар, тэрэнэй ургасыень эрид дээшэлүүлхэ зорилго табиһан байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ орон дотор нилээд ехэ хүдэлмэри энээн тушаа хэгдэжэ, зарим тэды амжалта туйлагдаа. Манайшье республикын түрүү колхозууд, бригаданууд, звенонууд огородой эдеэнэй, хартаабхын үндэр баян ургаса абажа шадаа. Түнхэнэй аймагай «Путь к коммунизму» колхозой нүхэр Хорёновой бригада 9,5 гектар капуста тарижа, гектар бүриһөө 449 центнер ургаса хуряагаа. Байкало-Кударын аймагай Хрущевой, Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта мүн лэ капустын баян ургаса абтаа.

Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз жэлһээ жэл бүри огородһоо ехэ олзо доход абана. Үнгэрһэн жэлдэ энэ колхоз тус һалбариһаа 450 мянган түхэригэй олзо оруулаа гэхэ гү, али энэнь бүхы мүнгэн олзо доходойнь 25 процент болоо. Энэ аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхоздо огородойнь олзо бүхы доходойнь гурбанай нэгэ хубиие эзэлээ.

Теэд юрэнхы дээрээ республикын колхоз болон совхозуудта огородой эдеэнэй, хартаабхын тарилга бага, ургасань тон өөдэгүй байһаар. Үнгэрһэн жэлдэ огородой гектар бүриһөө оройдоо 35 центнер, хартаабхын — 43,1 центнер ургаса хуряагдаа. Зарим колхозуудта энээнһээшье бага ургаса абтаһан байха юм. Һүүлэй гурбан жэлдэ республика дотор огородой газар миил 400 гектараар үргэдхэгдэһэн, хартаабхын тарилга мянга зургаан зуун гектараар доошоо ороһон байна бшуу.

Иимэ хангалтагүй байдал юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, нэн түрүүн огородой эдеэ, хартаабха ургуулха агротехникэ олон газарта сахигданагүй, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Хабартаа эдэ культуранууд ехээр оройтожо, удаан саг таригдана, ряд хоорондын элдүүрилгэ, ургаса хуряалга саг соогоо хэгдэнэгүй, тарилгын газар һайнаар үтэгжүүлэгдэнэгүй.

Машинно-тракторна станцинууд ажал ехэтэй энэ хүдэлмэридэ тон һулаар хабаадана. Жэшээнь, МТС-үүд ороохото культурануудые ургуулха хүдэлмэриин 90-еэд процентыень дүүргэдэг һаа, хартаабха ургуулха хүдэлмэриин 10,4 процент, огородой эдеэнэй миил 2—3 процентыень хэдэг байна ха юм. Имагтал энэ шалтаганһаа боложо, хартаабхын, огородой эдеэнэй тарилгын газар үргэдэнэгүй. Мүн эдэ культурануудые квадратна болон квадратно-гнездовой аргаар һуулгаагүй дээрэһээ, тэрэнэй ряд хоорондын элдүүрилгэ механизмын хүсөөр хэгдэнэгүй.

Эдэ бүгэдэһөө гадна колхозуудай огород дээрэ тусхай севооборот гэжэ байхагүй, тэндэхи газар ямаршье гуримгүйгөөр ашаглагдана, газарай хүрьһэн жэлһээ жэл бүри муудана, буртаг ногоондо дарагдана.

Мүн олохон колхозуудта рассада ургуулха парнигууд хүсэд хүрэхөөр түхеэрэгдээгүй байһаар. Рассадые тэжээлэй горшоогхонуудта ургуулха түрүү дүй дүршэл тон һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Тиин тэжээлэй горшоогхонуудые хэрэглэхэдэ ургасын 20—30 процентээр дээшэлдэг байһаниинь элитэ.

Республикын колхозууд огородой эдеэ эртэ абахын түлөө теплицэнүүдые барижа эхилһэн байна. Теэд эдэ теплицэнүүдые зүбөөр ашаглажа шадаагүй дээрэһээнь, тэрэнэй олзо доход үшөөл бага байһаар. Мүн ажалай эмхидхэлгэ ба түлөөһэдэ, огородой культурануудай һайн сортын үрэһэтэй болохо хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнууд бии гээшэ.

Энэ жэлдэ огородой эдеэнэй болон хартаабхын ургаса нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехые абаха гэхэ гү, али тарилгын гектар бүриһөө дундa зэргээр 130 центнерһээ доошо бэшэ огородой эдеэ, 100 центнерһээ бага бэшэ хартаабха абаха гэһэн зорилго колхозуудай, совхозуудай, МТС-үүдэй урда КПСС-эй обкомой дүрбэдэхи пленум табиһан байна. Энэ зорилгые бэелүүлхын хойноһоо тэмсэхэ гээшэ республикын хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга мүн.

Һаяын үдэрнүүдтэ Улан-Удэ городто боложо үнгэрһэн республикын колхоз болон совхозуудай огородой бригадын хүдэлмэрилэгшэд болон сад ургуулагшадай зүблөөндэ хабаадагшад КПСС-эй обкомой IV пленумэй тогтоолые хүсэцөөр дэмжээд, тэрэниие бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байһан тухайгаа тэмдэглээ.

Аймагуудай партийна, советскэ органууд ажалшадай эдэбхи үүсхэлые али болохоор дэмжэжэ, үндэр баян ургасын түлөө социалистическэ мүрысөө тэдэнэй дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай. Мүнөө огородой эдеэ, хартаабха ургуулхада эгээн харюусалгатай үе ерэнхэй. Огород дээрэ, хартаабхын газарта аргал шэбхэ болон бусад үтэгжүүлгэнүүдые зөөхэ, парнигууд болон теплицын хүдэлмэриие һайжаруулха, тэндэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй. Аргал шорой, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые холижо байгаад тэжээлэй горшоогхонуудые бэлэдхэхэ шухала.

Республика дотор һү һаалгын ябаса тухай

1957 оной апрелиин 20-ной мэдээн

Аймагууд	Ажахын жэлэй 6 һара 20 хоногто һү һаалгын бүхыдөө дэшэлһэниинь (нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаалгаһан һүн (килограммаар): Ажахын жэлэй 6 һара 20 хоногто	Үнеэн бүриһөө һаалгаһан һүн (килограммаар): Тэрэ тоодо апрель һарын һүүлэшын 10 хоногто
Б.-Кударын	133,3	430,8	42,4
Баргажанай	144,1	303,7	40,4
Бичурын	195,3	594,0	41,6
Зэдын	163,3	576,0	38,2
Яруунын	137,4	463,6	35,0
Заиграйн	143,2	454,4	36,6
Закаменай	128,6	221,6	15,2
Иволгын	142,5	568,3	38,1
Кабанскын	144,2	520,7	40,9
Хэжэнгын	105,5	291,3	24,1
Кударын	167,9	574,3	41,7
Курумканай	161,0	374,8	30,5
Кяхтын	182,2	629,8	52,3
Мухаршэбэрэй	160,2	498,4	32,7
Прибайкальска	137,2	719,6	52,7
Сэлэнгын	169,2	699,3	49,2
Тарбагатайн	159,7	723,9	51,1
Ториин	159,8	322,3	25,7
Түнхэнэй	110,8	351,5	31,2
Хориин	115,6	384,6	29,9
СОВХОЗУУД:			
Эрдэм	171,0	706	57
Боргойн	124,0	704	38
Кяхтын	138,5	667	55
Сэлэнгын	166,8	662	38
Яруунын	128,0	652	42
Бичурын	245,0	625	43
Хориин	107,6	827	25

Агууехэ Ленинэй түрэһөөр 87-дохи жэлэй ойе советскэ хүнүүд урма баяртайгаар тэмдэглэбэ

Коммунистическэ партиин агуу ехэ вождь, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 87-дохи жэлэй ойе советскэ ороной ажалшад бүгэдэарадай һайндэртэл адли хүхюун баяртайгаар тэмдэглээ.

Ленинградай оломянган хүдэлмэришэд, албахаагшад, областиин колхознигууд Владимир Ильич Ленинэй ажабайдалтай, ажал-ябуулгатайнь холбоотой газарнуудаар ябажа хараа. Ленинградта 200-гаад гаран иимэ газар бии юм.

Революционно хүдэлөөндэ хабаадаһан үнинэй большевигүүд хүдэлмэришэдэй суглаанууд дээрэ үгэ хэлээ. Культурын байшангуудта, клубуудта, улаан булангуудта, Ленинградай библиотекэнүүдтэ баяр ёһололой суглаанууд, вечернүүд үнгэргэгдөө. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Ленинэй орденто оперо ба баледэй гүрэнэй академическэ театрын байшан соо баярай заседани болоо. 1905 оной революционно тэмсэлдэ хабаадагшадые, мартагдашагүй 1917 оной революционно хүдэлөөе эмхидхэгшэдые сугларагшад халуунаар угтаа. КПСС-эй Ленинградска горкомой нэгэдэхи секретарь И. В. Спиридонов В. И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ой тухай элидхэл хээ.

Киевтэ оперо, баледэй гүрэнэй театрта энэ агууехэ ойн баярта зорюулагдан, городой партийна, советскэ болон ниитын организацинуудай баярай заседани болоо. «Ленинская кузница» заводой хүдэлмэришэн нүхэр Трищуна гэгшын дурадхалаар КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиум Хүндэлэлэй президиумдэ һунгагдаа. Украинын КП-гэй Киевскэ обкомой секретарь П. Е. Шелест элидхэл хээ.

Ильичын түрэһэн нютаг Ульяновск городто хүдэлмэришэд, албахаагшад, студентнүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, хүүгэд Ленинэй памятнигта ошожо ёһолон зогсоо. Үдэшэлэн областной драматическа театр соо баярай заседани болоо. В. И. Ленинэй түрэһөөр 87 жэлэй ойдо зорюулагдаһан суглаанууд областиин бүхы городуудта, районно центрнүүдтэ үнгэргэгдөө. Мүн эндэ, Ульяновскда—вождиин түрэһэн нютагта Владимир Ильичын эсэгэ—Илья Николаевич Ульяновта памятник табигдаа. Илья Николаевич Ульянов гайхамшагта багша, демократ, ниитын ажал-ябуулагша байһан юм. Тус памятник РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэреэр И. Н. Ульяновай түрэһөөр 125 жэлэй ойн хүндэлэлдэ табигдаа юм.

Узбекистанай ниислэл Ташкентдэ Навоин нэрэмжэтэ гүрэнэй оперо, баледэй театр соо Владимир Ильичын түрэһөөр 87-дохи жэлэй ойдо зорюулһан баярай заседани болоо. Ташкентын предприятинуудай түрүүшүүл, эрдэм ухаанай, соёл болбосоролой ажал-ябуулагшад, партийна, советскэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд, хариин гүрэнһөө ерэһэн айлшад эндэ суглараа. Узбекистанай партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, Дунда Азида урдань революционно хүдэлөөндэ хабаадагшад, Ташкентдэ айлшалжа байһан Хитадай эрдэмтэдэй делегациин толгойлогшо Фын Чжун-юнь, Цейлоной парламентын делегациин хүтэлбэрилэгшэ сенатор К. Виджесингхе гэгшэд заседаниин президиумдэ һуугаа. Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь З. Р. Рахимбабаева заседани дээрэ элидхэл хээ.

(ТАСС).

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

1. Ильичын ашанар

Албани, Болгари, Грецидэ
Алтан Днепр, Украинада,
Армени, Крым, Молдавида
Апрель һара яарууханаар
Алхалан ерэдэг, мэдэнэбди.
Апрелиин хорин хоёрто
Албани, Болгари, Грециин,
Алтан Днепр, Украинын,
Армени, Молдавиин басагадууд
Ашата Ленинэй портредые
Арюун сэсэгүүдээр шэмэглэдэг.
Нангин дайдада мүндэлһэн
Наранай аша сэсэгүүд,
Апрелиин эдэ үдэрнүүдтэ
Али зэргэ һайхам даа!
Хонгор уужам Сибирьтэ
Холын Байгалай хизаарта,
Номин Сэлэнгэдэ хабарнай
Нобшорхожо айлшалдаг.
Апрелиин хорин хоёрто
Ага, Хориин басагадууд,
Баргажан, Яруунада нютагтай
Багша Ленинэй ашанар
Түрүүшын бээрэг ургынуудые
Түглэ Майлаһаа суглуулжа,
Багшынгаа танил портредые
Баяртайхан шэмэглэдэг.
Дууһандаа һаруул үнгэтэй
Дулаан газарай, сэсэгүүдые
Хүхэ шарахан ургынуудай
Хүсэжэ шадахагүй байбашье һаа,
Албани, Болгари, Грециин,
Алтан Днепр, Украинын,
Армени, Крым, Молдавиин,
Ага, Хориин басагадууд,
Баргажан Яруунада нютагтай
Багша Ильичын ашанар
Апрелиин хорин хоёрто
Ашата Ленинэй портредые
Арюун сэсэгээр шэмэглэһэндээ
Адлидаа булта золтойнууд!

2. Айлшадай хөөрэлдөөн

Агуу столица Москвада,
Александр Пушкинай талмайда
Гранит шулуун жабдан дээр
Гансааран нэгэтэ һуубаби.
Сэбэр мүнгэн уһаараа
Сэсэрэн шааяһан фонтаниие
Сэсэгэй үнгэтэй болгожо
Үнгэ бүриин лампанууд
Улаан ногоон галнуудаа,
Уһа фонтанай доторһоо
Ээлжэлүүлэн бадараагаа һэн.
Нарата огторгойдо толордог
Долоон үнгэтэ һолонго
Доошоо бууһандал байгаа һэн.
Хара шарайта негрнүүд
Хажуудамни ерэжэ,
Дүтэхэн байһан һандайда
Дүрбүүлэн һуужа амарбад.
Негрнүүдэй хэлэнһээ
Нэгэ үгэ мэдэхэгүйшье һаа,
Дундаа хэлсэһэн хөөрөөень
Дуулажа шагнажа байбаби.
— Солото Ленинэй байгуулһан
Советскэ энэ орон соо,
Али бүхы яһатанай
Ашата жаргал оршоно,—гээд,
Холын дүрбэн айлшадууд
Хоорондоо хэлсээ һэн.
«Ленин»—«Москва»—гэһэн
Түрэл хоёр үгэнүүдээ
Тэдэнэй аманһаа дуулахадаа,
Ошотой галтай нюдэдэйнь
Омог гэрэлые харахадаа
Дундаа хэлсэһэн хамагыень
Дууһан ойлгожо шадаа һэм.
Хамаг арадуудай уулзаха
Харгы дугынь болоһон,
Нангин зорилгыень харуулха
Наранинь боложо гэрэлтэһэн
Багша Ленинэй нэрынь
Баатар суранзан шадалайнь
Иимэ ехэдэнь шүтөө һэм.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян Австри мордобо

Австриин Федеративна Правительствын хани ёһоной уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян апрелиин 23-да Москваһаа Вена ошохоо мордобо.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министр А. А. Громыко, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай Министр И. Г. Кабанов, СССР-эй худалдаа наймаанай Министр Д. В. Павлов, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министерствын болон СССР-эй Худалдаа наймаанай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд нүхэр А. И. Микояниие центральна аэродром дээрэ үдэшөө.

А. И. Микояниие үдэшэгшэдэй дунда СССР-эй хэрэгүүдээр Австрида байдаг саг зуурын этигэмжэтэ Г. Грубмайр байлсаа.

СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, СССР-эй МИД-эй Европейскэ 3-дахи таһагые Даагша И. И. Ильичев А. И. Микоянтай хамта ябалсаха байна.

(ТАСС).

К. Е. Ворошилов Шанхайда айлшалжа байна

ШАНХАЙ, апрелиин 23. (ТАСС). ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов мүнөөдэр үглөөгүүр 6 мянган хүнэй хүдэлмэрилжэ байһан гүрэнэй болон энгэй хлопчатобумажна 9-дэхи фабрикада ошожо хараа. К. Е. Ворошиловтай Арадай суглаанай түлөөлэгшэдэй бүхэхитадай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Лю Шао-ци болон КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьерэй орлогшо Хэ Лун ябалсаа. Фабрикын хүдэлмэришэд айлшадтай хани халуунаар уулзаа.

Удаань нүхэр К. Е. Ворошилов болон тэрээнтэй хамта ябагшад хитад-совет хани барисаанай обществодо ошоһон байна.

Москва. Киевскэ вокзалай талмай дээрэһээ Бородинска хүүргэ, мүн Смоленскэ талмай дээрэ байдаг олон дабхар үндэр байшан иимээр харагдадаг.

ТАСС-эй фотохронико.

Хитад-Совет хани барисаанда зорюулагдаһан митинг Шанхайда болобо

ШАНХАЙ, апрелиин 23. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Климент Ефремович Ворошилов Шанхайда ерээд айлшалжа байна. Энэ баярта ушарта зорюулагдаһан митинг арадай талмай дээрэ боложо, Шанхайн 250 мянган ажалшад хабаадаа.

Үргэн ехэ талмайда, тэрэнэй хажуугаархи үйлсэнүүдтэ дүүрэн зон харагдана. Хүнүүд олон тугуудые, сэсэгүүдые, Хитад-Совет хани барисаанай обществын һүлдэ тэмдэгүүдые, советскэ арадта дуратай, тэрээнтэй хани барисаатай байһан тухайгаа бэшэһэн транспарантнуудые барижа ябаа.

Центральна трибуна СССР-эй болон КНР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байгаа. Нүхэр К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд: Ш. Р. Рашидов, В. П. Елютин, Н. Т. Федоренко, П. Ф. Юдин, тэрэшэлэн арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Лю Шао-ци, гүрэнэй Соведэй премьерэй орлогшо Хэ Лун, КПК-гэй Шанхайн горкомой, Шанхай городой арадай комитедэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, демократическа партинуудай болон ниитын организацинуудай хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан трибуна дээрэ гарана.

Шанхай городой арадай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Цао Ди-цю митинг дээрэ түрүүн үгэ хэлээ.

—«Шанхайн хүн зон мүнөөдэр хүхюу баяртай, ехэ һайндэр үнгэргэжэ байна. Бидэнэр, Шанхайн ажалшад, манай тон ойрын хани, хитад арадай нүхэр, манай агуу ехэ союзник—Советскэ Союзай түлөөлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ болон тэрээнтэй суг ябалсаһан советскэ нүхэдые тон ехээр сэдьхэлээ хүдэлгэн халуунаар амаршалжа байнабди».

К. Е. Ворошилов Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революцида илалта туйлаха, СССР-эй өөрыгөө хамгаалгые бэхижүүлхэ, социализм, коммунизм байгуулха хэрэгтэ онсо ехэ габьяатай юм гэжэ Цао Ди-цю тэмдэглээ. «Шанхайн хүн зон түрүүлэгшэ Ворошиловые гүнзэгы ехээр хүндэлдэг юм. Тиимэһээ түрүүлэгшэ Ворошиловай манай городто ерээд байһан ушарые айхабтар ехэ зол хүндэ гэжэ тоолонобди». Цао Ди-цю гэгшын иигэжэ хэлэхэдэнь, сугларагшад нэрьемэ шангаар альгаа ташаа.

—«Советскэ Союз революци хэхэ, социализм байгуулха хэрэгтэмнай ульгэр жэшээ боложо үгэнэ. Советскэ арад манай дүтын ахадүү мүн. Бүри гушан жэлэй саана Шанхайн хүдэлмэришэн анги зэбсэгтэ восстани хэжэ, илалта туйлахадань, ВЦСПС Советскэ Союзай бүхы хүдэлмэришэдэй зүгһөө аяар холын Москваһаа амаршалгын телеграмма эльгээжэ, «бидэнэр хододоо таанадтай сугтаабди» гэжэ тэрээн соогоо бэшэһэн байгаа. Тэрээнһээ хойшо хэдэн арбаад жэлэй туршада Хитадай, Советскэ Союзай арадуул хододоо холбоо барисаатай, нэгэдэнхэй байгаа юм. Бидэнэр хамтадаа бэрхэшээлнүүдтэй дайралдаабди, илалтануудые туйлахадаа хамтадаа баярладаг байгаабди, хэтэ мүнхэдөө хамта ябахабди».

Цао Ди-цю үгынгөө түгэсхэлдэ хитад, совет арадуудай эгүүридэ мүнхэ, таһаршагүй, ахадүүгэй хани барисаанай мандахын түлөө, советскэ арадай һунгамал К. Е. Ворошиловай элүүр мэндэ ябахын түлөө юрөөлнүүдые хэлээ.

К. Е. Ворошиловай микрофондо дүтэлхэдэнь, талмай дээрэ сугларһан олон түмэн зон тэрэниие халуун альга ташалгаар угтаба.

— «Урдань революционно үйлэ хэрэгүүдээрээ алдаршаһан, Хитадай ниитын, экономическа, культурна ажабайдалай томо центрнүүдэй нэгэниинь болохо танай гайхамшагта городто ерэхэ зол манда тудаба»,—гэжэ нүхэр Ворошилов мэдүүлээ.

—«Эндэ, Шанхайда 36 жэлэй урда тээ Хитадай коммунистнуудай түрүүшын түүхэтэ съезд боложо, Хитадай Коммунистическэ парти тиихэдэ байгуулагдаа һэн. Тэрэ парти марксизм-ленинизмын һургаалые эрид шууд баримталан, хитад арадые бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтада асараа».

Советскэ арадай гаталжа гараһан хүндэ хүшэр зам тухайнь хөөрэхэдөө, капитализмһаа социализмда ороходонь Хитадай үмэнэ ямар зорилгонууд табигданхайб, ямар бэрхэшээлнүүд дайралдахаб гэжэ советскэ арад һайн ойлгодог гэжэ К. Е. Ворошилов онсолон тэмдэглэбэ.

Хитад арад Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро урдаа байһан асари ехэ зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые бата найдамтайгаар дабан гаража байһыень бидэнэр харанабди гэжэ нүхэр Ворошилов хэлээ. Таанадай илалта туйлаха бүритнай, социалистическэ общество байгуулха талаар шэнэ алхам хэхэ бүритнай бидэнэр үнэн зүрхэнһөө баярладагбди.

СССР Хитад хоёрой хоорондо хани барисаан улам бата бэхи боложо байна гэжэ К. Е. Ворошилов тэмдэглээ.

«—Бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй агуу ехэ вождь Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 87-дохи жэлэй ойе тэмдэглэжэ байһан эдэ баярта үдэрнүүдтэ арадуудай хани барисаан тухай Ленинэй зохёоһон һургаал илан мандаа гэжэ илангаяа онсолон тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

Мүнөө орон дотороо индустриализаци хэхэ һүр жабхаланта түсэбые бэелүүлжэ байһан хитад арадта машина, түхеэрэлгэ, техникын талаар туһаламжа хэрэгтэй. Тиимэһээнь советскэ инженернүүд, эрдэмтэд, хүдэлмэришэд ахадүү хитад арадта хэрэгтэй туһаламжа үзүүлхэ гээшэ тон нангин уялгамнай гэжэ тоолодог.

Мүн Советскэ Союздашье зарим эд бараан, түүхэй эд, тэрэ тоодо машина бүтээхэ түүхэй эдүүд хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые Хитадай Арадай Республика бидэндэ худалдажа, ехэ туһаламжа үзүүлнэ».

Үгынгөө түгэсхэлдэ К. Е. Ворошилов халуунаар угтаһанайнь түлөө Шанхайн ажалшадта баясхалан хүргэжэ, шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсөө.

Зэдын аймагай колхознигуудай, МТС-үүд, совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй абаһан

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ УЯЛГА

Бидэнэр, Зэдын аймагай колхознигууд, МТС-үүд, совхозой хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй Хандалгатай, Агуусхэ Октябрьска Социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолтой, Советскэ Союзай хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ Смоленскэ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хандаһан Хандалгатай танилсаад, ехээр баясаабди.

Хэһэн ажалаа шүүмжэлхы ёһоор зүбшэн хэлсээд, бии байһан арга боломжоёо шэнжэлэн хараад байхадаа, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые 1957 ондо бүри түргөөр хүгжөөхэ байһанаа мэдэрээбди.

Манай аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд парти, правительствын үзүүлһэн туйлай ехэ туһаламжын ашаар аймагайнгаа ажахы болон культурые хүгжөөлгэдэ 1956 ондо зарим тэды амжалта туйлаа.

Аймагаймнай колхозууд хэрбээ урзанда эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 10,3 центнер һү абаһан байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 14,8 центнер һү абаа. Хэрбээ 1955 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 609 литр һүн һаагдаһан байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 1048 литр һүн һаагдаа. Зарим колхозууд, жэшээнь, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 40 центнер һү абадаг байһанаа 52,5 центнер абадаг болоо. Тиигэжэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1432 литр һүн һаагдаа. Олон һаалишад үнеэн бүриһөө 1500-һаа 2 мянган литр хүрэтэр һү һаагаа.

Аймаг соомнай үнгэрэгшэ жэлдэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 105 килограмм нооһон абтаа, хонин бүриһөө 2,5 килограмм нооһон абтаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхоз эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 199 килограмм, Боргойн совхоз 274 килограмм нооһо абажа, хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,9 килограмм нооһо хайшалаа.

Манай аймагай зарим колхозууд МТС-үүдэй механизаторнуудтай хамта ажаллажа, 1956 ондо хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса хуряагаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 16,5 центнер, Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз 13,7 центнер орооһо таряа хуряагаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой кукуруза таридаг звено 27 гектар дээрэһээ га бүриин 300 центнер кукурузын ногоон эшэ набшаа хуряагаа.

Аймагай колхозууд, совхоз болон МТС-үүд малай байрануудые, үйлэдбэриин, культурна ажаһуудалай, мүн бусадшье барилгануудые олоор бүтээгээ.

Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ тушаа туйлаһан түрүүшынгээ амжалтаар һанаагаа амарнагүйбди. Шиидхэгдээгүй асуудалнууд манда үшөөл олон байна. Хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохын тулада манда туйлай ехэ арга боломжо бии байна гэжэ түрүү һаалишадай, малшадай, гахайшадай, хонишодой, түрүү фермэ болон колхозуудай дүй дүршэл дээрэһээ элирэн харагдана.

Ажахын гол һалбари болохо хонин ажалаа хүгжөөхэ, малай байрануудые, тэрэшэлэн бусадшье барилганууды бариха хэрэгтэ үшөөл ехэхэн дутагдал бии.

1957 ондо хүдөө ажахые дам саашань хүгжөөхэ тушаа партиин Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Совэдэй Хандалга бидэ бүгэдые, манай аймагай хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые зоригжуулна, зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалта туйлахыемнай уряална. Парти, правительствын уряада харюу болгон, Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе хүндэтэйгөөр угтахын зорилгоор социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, ажахын 1957 ондо иимэ уялга абанабди:

1. 1957 ондо колхозуудтахи эбэртэ бодо малай тоо 5,0 процентээр, тэрэ тоодо үнеэдэй тоо 10,0 процентээр, хонидой тоо 18,0 процентээр олошоруулха.

2. 1957 ондо мяха ехээр абадаг болохобди. Иигэжэ 1956 онтой жэшэбэл гүрэндэ мяха 70 процент, һү 40 процент, нооһо 35 процент ехээр тушааха, худалдаха байнабди. 1957 оной ноябриин 7 болотор һү, мяха, нооһо гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбөө дүүргэхэбди.

3. Аймагай колхозууд мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо гэһэн зорилгоёо дүүргэхын тула иимэ уялга абана:

а) колхозуудта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1400 литрһээ бага бэшэ һү һааха;

б) колхозуудта хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха;

в) гахай шахажа, гүрэндэ тушаахын тулада колхозуудта 2600-һаа үсөөн бэшэ гахай шахаха, Боргойн совхоздо 1000 гахай шахаха. Гахай бүриин шэгнүүрые 70 килограмм хүргэхэ.

Мяха абаха түсэбые заатагүй дүүргэхын зорилгоор колхоз бүхэндэ, совхоздо эбэртэ бодо малые, хонидые бэлшээн таргалуулха шухала, малаа бэлшээн таргалуулхын тулада эрхим һайн бэлшээри шэлэхэ, гүүртэ, отарануудта дүй дүршэлтэй колхознигуудые, совхозой хүдэлмэрилэгшэдые эльгээхэ шухала. Бэлшээн таргалуулха гүүртэнүүдтэхи малнуудые һара бүри шэгнэхэ. Колхозуудта, тэрэшэлэн совхоздо үһанай шубуудые олоор баридаг болохо.

4. Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ тушаа хараалһан хэмжээнүүдээ заатагүй дүүргэхын зорилгоор колхозуудта, тэрэшэлэн совхоздо 1957 ондо гектар бүриһөө 12 центнер орооһо таряа, 130 центнер огородой эдеэ, 100 центнер хартаабха, 150 центнер кукуруза, мүн силосно бусад культурануудые, 30 центнер зеленко, сабшалангай газарһаа 10 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряажа абахабди.

Кукуруза хадаа тэжээлэй гол шухала культура гэжэ тоолоод, энэ культураяа агротехническэ эрхим болзорто, һайн газарта тарихабди. Кукуруза тариха газараа һайнаар элдүүрилээд, наг шэбхэ, мүн бусадшье үтэгжүүлгэнүүдые гаргахабди.

Хэрбээ аймагай колхозуудта 1956 ондо 16,5 мянган тонно силос дарагдаһан байгаа һаань, 1957 ондо 33 мянган тонноһоо бага бэшые дарахабди. Тиигэжэ силос даралгаяа хоёр дахин ехэ болгохобди. 10 мянган тонноһоо бага бэшэ силосэй багтаха нүхэнүүдые июниин 1 болотор нэмэжэ малтахабди.

5. Аймагай колхозуудта үйлэдбэриин, культурна ажаһуудалай гэр байрануудые олоор барихабди. 1957 ондо 1600 үхэрэй байха 13 байра, 11 мянган хониной байха 17 байра, 720 гахайн байха 6 байра, 690 тугалай байха 13 байра, 4000 шубуунай байха дүрбэн байра, таряанай 7 склад, 10 культбаза, колхознигуудай байха 300 гэр барихабди. Тэдэ гэрнүүдэй 85-ниинь мал ажалай фермэ, гүүртэнүүдтэ баригдаха юм. Колхозой дүрбэн клуб һэльбэн заһабарилхабди, хоёр клуб шэнээр барихабди.

6. Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ колхозой центрнүүдэй, МТС-үүдэй, тэрэшэлэн совхозой дэргэдэхи буусануудые болбосон түхэлтэй болгохо тушаа нилээд ехэ ажал хэхэбди, буусануудаа тойруулан модо тарихабди.

Зарим колхозууд, гүүртэ болон отаранууд социалистическэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,5 килограмм нооһо хайшалжа, колхоздоо нооһо абалгые 47 процентээр ехэ болгохо уялга абаа. Энэ колхозой хонишон нүхэр Ганжуров отарынгаа хонин бүриһөө дунда зэргээр 4,5 килограмм нооһо хайшалха уялга абаба.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үнеэн бүриһөө 1600 литрһээ бага бэшэ һү һааха уялга абаа. Энэ колхозой һаалишад Жалсанова, Данзанова үнеэн бүриһөө 2200 литр һү һааха уялга абаба. Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Югова 2300 литр һү һааха уялга абаа.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд колхозойнгоо бүхы үнеэдһээ 700 мянган литр һү һааха уялга абаа. Колхоздо үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы дээрээ 443 мянган литр һүн һаагдаһан байгаа.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишод хонидойнгоо тооё 18 процентээр олошоруулха, 100 эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 95-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха уялга абаба.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой эхэ хонидой отара дээрэ ажалладаг ахалагша хонишон Идамжапов 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаха уялга абаа. «Коммунизм» колхозой эхэ хонидой отара дээрэ ажалладаг хонишон Норбоев, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Дондопов, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Григорьев, мүн бусадшье хонишод иимэрхүү уялга абаа.

Кировэй нэрэмжэтэ, Кагановичын, Ленинэй, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ, мүн бусадшье колхозуудай гэшүүд мяха ехээр абалгын шухала байһые хараадаа абажа, үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал энэ жэлдэ 70 процентээр ехэ мяха абаха, гахай олоор шахаха гэжэ шиидээ.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 70 килограммһаа бага бэшэ амидын шэгнүүртэйгээр 250-һаа үсөөн бэшэ гахай гүрэндэ тушааха, худалдаха уялга абаа. Энэ колхоз жэлэй һүүлдэ 30 эхэ гахайтай байха юм.

Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнууд харьяата колхозуудайнгаа тарилгын талмай дээрэһээ гектар бүриин 12 центнер орооһо таряа, 200 центнерһээ бага бэшэ кукуруза хуряаха уялга абаа.

Боргойн совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад болон мэргэжэлтэд хонин бүриһөө дунда зэргээр 4,2 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 50 процентээр ехэ мяха абаха, гүрэндэ түсэбһөө гадуур 600 центнер мяха тушааха, үнгэрэгшэ жэлдэ 412 центнер гахайн мяха абаһанайнгаа орондо 800 центнер гахайн мяха абаха, 100 эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга абаха, үнеэн бүриһөө 1800 килограммһаа бага бэшэ һү һааха уялга абаа.

Хүндэтэ нүхэд! Зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэн, Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе хүндэтэйгөөр угтахын, ноябриин 7 болотор тосхон бүхэнэй, фермэ, бригада, колхоз, совхоз, МТС бүхэнэй ажалшадай һайн амжалта туйлажа, парти, правительствоёа, бүхы арадаа баясуулхын зорилгоор эршэмтэйгээр мүрысэхэбди.

Энэ уялга колхознигуудай, МТС-үүдэй, Боргойн үүлтэртэ хонидой совхозой хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хамтын суглаануудта зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдаа.

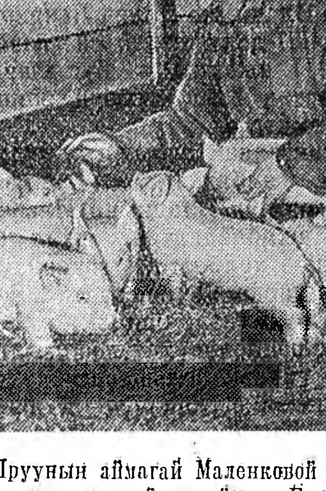

Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гахайшан Екатерина Белобородова эхэ гахайнуудые нэгэ дахин түрүүлжэ, тус бүриһөөнь 10 поршоонхо абаад, һайнаар тэнжээжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Екатерина Белобородова.

З. Веснинагай фото.

Олон хурьган абтаба

Энэ жэлдэ Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд эртын хурьгадые олоор абаа. Ленинэй нэрэмжэтэ», «Путь Ленина», «Гигант» колхозууд 100 эхэ хонин бүриһөө 90 гаран хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна.

Аймагай хонишодой дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хонишод Ц. Пунцукова, Ц. Цыренова гэгшэд түрүү һуури эзэлнэ. Мүнөө эдэ хонишод даажа байһан хонидойнгоо 100 толгой бүридэ 100 хурьга абаад, гарзагүйгөөр тэнжээжэ байнхай. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод Т. Брылев, Ф. Гелязев, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон Д. Вакарин гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 97 хурьга абаба.

Манай корр.

Түрүү гахайшан

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермые даагшаар коммунист Ишисамбу Балданович Гунзенов хүдэлнэ. Нүхэр Гунзенов гахайшадай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар муу бэшэ амжалта туйлана. Үнгэрһэн жэлдэ гахай үсхэбэрилхэ түсэб 200 процент дүүргэгдэжэ, тус фермэ 30 мянган түхэриг олзо доход колхоздоо оруулаа. Мүнөө фермэ дээрэ 6 эхэ гахай түрөөд байна. Гахай бүриһөө 13 поршоонхо абтаад, хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ.

К. Доржиев.

Хонишоной оролдосотой ажал

Аюр-зана Ошорова Ахын аймагай «Улаан малшан» колхоз соогоо эрхим хонишон гэжэ суурхана.

Үнгэрэгшэ үбэлдөө үбһэ тэжээлээр хэды дутамаг байбашье, нүхэр Ошорова даажа абаһан 300 толгой хонидоо хоролтодо оруулангүй, хүсэ шадал һайнтайгаар ондо оруулжа байна. Тиин Аюр-зана Ошорова түлгэ бүриһөө 2,5 килограмм нооһо хайшалха уялга абаба.

Ш. Бамбалаев.

Хэблэлэй шэнжэлэл

„Кижингинский колхозник" гэжэ газетэ тухай

Партиин түүхэтэ XX съездын шиидхэбэринүүдые, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ КПСС-эй, ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй хандаһан Хандалга соо табигдаһан зорилгонуудые түргэнөөр бэелүүлхын тулада советскэ хүнүүд хаа хаанагүй угаа ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр тэмсэжэ байна. Агуусхэ Октябриин 40 жэлэй алдарта ойе эрхимээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн бүхы орон дотор, мүн манай республикада үргэнөөр дэлгэржэ, коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэл бүри шангадана.

Энэ тэмсэл соогуур ажал хүдэлмэридөө ехэ амжалта туйлаһан түрүүшүүл шалгаран гарана. Иимэ ажалай баатарнуудые колхоз, совхоз, МТС, предприяти бүридэ оложо болохо байна.

Эдэ түрүү хүнүүдэй дүршэл тухай хэблэлдэ бэшэжэ байгаа һаа, парти, правительствын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ горьтой туһа нэмэри болохо байһаниинь лабтай. Тиимэһээ манай хэблэл түрүүшүүлэй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ.

Энэ үүргээ **«Кижингинский колхозник»** гэжэ газетын хэр зэргээр дүүргэжэ байһыень хаража үзэе. Жэлэй эхинһээ хойшо гараһан газетын хуудаһануудые иража харахада Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүү һаалишан Вера Балдановна Бальжинимаевагай хөөрөөн февралиин 21-эй номерто толилогдоһон байна. Гадна, өөрынгөө дүршэл тухай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим һаалишан В. Шкедова мартын 22-ой номерто бэшээ. Тиигээд лэ дүүрээ! Аймагайнгаа бусад түрүү хүнүүдэй дүршэл тухай гурба үлүүтэй һара соо газетэ оройдоошье бэшэнгүй гараа. Тиихэдэ, аймагай колхоз, МТС бүридэ ажалдаа шалгарһан түрүү хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо ажахын жэлэй 6 һарын турша соо һаалишан Д. Банзаргашеева, үнеэн бүриһөө 862, Б. Гунсынова—831, С. Чимитова—747 литр һү һаагаа. Мүн энэ үе соо «Заветы Ильича» колхозой һаалишан У. Матвеева үнеэн бүриһөө 644 литр, Сталинай нэрэмжэтэ артелиин һаалишан Бальжит Цыбикова—637 литр гэхэ мэтээр һү һааһан байна. Тиихын хажуугаар аймагай олон колхозууд тон багаар һү һаана. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 6 һара соо үнеэн бүриһөө 142,5 литр, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз — 149,2 литр һү һаагаа. Иимэрхүү бирагүй үрэ дүнтэй ондоошье колхозууд бии.

Мүн түрүү хонишод, гахайшад болон бусад малшад аймагай колхоз бүридэ олдохо. Жэшээлхэдэ, Хрущевой нэрэмжэтэ артелиин ахалагша хонишон, аймагай Совэдэй депутат комсомолка Б. Доржиева 150 хониноо тус бүриһөөнь хүры
абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүл
байнхай. Ворошиловай нэрэмжэ
артелиин үнинэй түрүү хониш
Шойен-Еши Цыбжитов үнгэрэг
жэлдэ нооһо хайшалан абаха тү
бөө үлүүлэн дүүргэһэн байгаа, м
нөө хонидоо тобир тарганаар он
оруулжа байна. Тиихэдэ хаа
нэй, эдеэлүүлгын муу дээрэһээ Ст
линай нэрэмжэтэ, мүн бусад зар
колхозуудта хони хурьгад гарз
даг байха юм. Гахай үсхэбэрилг
Маленковой нэрэмжэтэ арт
аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябад
Тус колхоздо шахагдажа бай
гахайнуудые харадаг Е. Булсуе
түрүүшын һарада гахай бүриин
шэгнүүр 15 килограммаар, В. Ка
рина 10 килограммаар нэмээгээ.
санын МТС-эй тракторист Васи
Дураков, Хэжэнгын МТС-эй тр
торист Лушан Шойдоров гэгш
түрүү механизаторнууд юм. Т
шоор хэлэхэдэ, аймагай колх
МТС, предприяти бүридэ түрүү
нүүд бии.

Тэдэнэй дүршэл тухай ходо
бэшэжэ, бүгэдын шадабари бол
һаа, хэды ехэ һү, мяхан нэмэжэ а
таха, бусад амжалта туйлагд
гээшэб.

Гэхэ зуура, газетын редакци
хүдэлмэрилэгшэд түрүү дүй дүрш
дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ хайша хэрэгэ
хандана, багаар бэшэнэ. Хэрб
түрүүшүүлэй дүршэл тухай бэш
забдынгаа болодоггүй һаа, реда
циин хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэ
хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые эдэ
хитэйгээр хабаадуулжа шада
байгаал.

Гадна, редакциин бүхы хүдэлм
ридэнь горьтой дутуунууд бии гэж
тэмдэглэхэ шухала. Газетэ нют
гайнгаа байдал тухай юрэл баг
бэшэнэ. Теэд Прессбюрогой, ТАСС
эй материалнуудые, түбэй газет
нүүдһээ абтаһан статьянуудые х
тэрмэ олоор толилно. Газетын ху
даһануудые иража харахада е
далбагар статьягүй номер хомо
тэдэнь заримдаа газетын хуудаһ
нуудай хахадһаа ехыень эзэлн
Хэжэнгын аймагай хүн зоной оло
хинь буряадууд юм. Тиимэһээ р
дакци хадаа газетынгээ нилээ
горьтой хубииень бурят хэлэн дээр
гаргахые оролдохо зэргэтэй байга
Газетэеэ хододоол ород х
лэн дээрэ гаргадаг болошоо. Жэлэ
эхинһээ хойшо миил 2—3 бишыха
зүйл буряадаар бэшэгдэһэн байн
Энэ хадаа таарахагүй, буруушь
заншал гээшэ.

Редакциин хүдэлмэрилэгшэд га
зетээ бэлэн мүртэйгөөр гар
гаад һуужа байдаг гэжэ тобшоло
хэхэдэ ехэ алдуу болохогүй.

КПСС-эй Хэжэнгын айком өөры
гөө орган **«Кижингинский колхоз
ник»** газетын редакциин хүдэлмэр
һайжаруулха хэмжээнүүдые түрг
нөөр абаха бэзэ гэжэ һанагдана.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

УЛАН-УДЭ ЭКСКУРСЯАР ОШОБО

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хэдэн түрүүшүүл экскурсяар Улан-Удэ һаяхан ошобо. Экскурсантнуудай дунда түрүү һаалишад Мамая Бабайлова, Александра Игумнова, хонишон Екатерина Агафонова, луговод Д. В. Климов, барилгашан В. М. Котоманов болон бусад колхозой түрүүшүүл оролсоно.

Тэдэнэр харгыдаа Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо тогтожо, хонин ажахытайнь танилсаха, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо мүн орохо юм. Улан-Удэдэ экскурсантнар оперо ба балеэдэй театрта орожо хараха, сэмбын фабрика, шэлэй механизированнэ, паровозо-вагонно заводуудта ошохо юм. Бусахадаа зооветинститудай һуралсалай ажахыда ерэжэ, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаха байна.

«Кударинский колхозник»

ОГОРОДОЙ БРИГАДА

Нёдондо жэлэй дүй дүршэл хараадаа абажа, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой правлени мүнөө жэл огородой тусхай бригада эмхидхэбэ. Бригадада хододоо хүдэлмэрилхэ колхознигууд томилогдонхой, хэрэгтэй мори тэргэ, зэр зэмсэг, бусад хэрэгсэлнүүд даалгагдажа үгтөө.

«Байкальский колхозник»

ШЭНЭ СОВХОЗОЙ ҺААЛИШАДАЙ ТҮРҮҮШЫН САЛИН

Кяхтын совхозой 2-дохи фермын малшадта мартын һүүлшын 10 хоногто олоһон салингынь түлэбэ. Һаалишан Н. Б. Ванчикова 10 хоног соо 1030 литр һү һаажа 135 түхэриг, үнеэдэй хойноһоо харууһалһанай түлөө 153 түхэриг, 2 тугал абажа түлжүүлһэнэй түлөө 60 түхэриг, хамта 349 түхэриг абаба. Һаалишан Н. Д. Дабадоржиева — 321 түхэриг, Д. Н. Жигмытова — 319, мал адуулагша Д. О. Чимбеев 279 түхэриг олобо.

«Знамя Ленина»

РАДИОТОЙ БОЛОБО

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй культурна ажабайдал жэлһээ жэлдэ бүри һайжарна. Нёдондо жэл олон колхознигууд шэнэ гэрнүүдые барижа ороо. Мүнөө Максимиха тосхондохи колхознигуудай гэрнүүдтэ радиогой утаһан оруулагдажа байна.

«Баргузинская правда»

СУУТА АНГУУШАН

Аймагай һайн ангуушадай нэгэн Иван Ильич Снетков «Красный партизан» колхоздо ажаллана. Агнууриин үнгэрһэн сезондо нүхэр Снетковой хүтэлбэрилдэг ангуушадай бригада (3 хүн) 35 булга, 159 хэрмэ, 6 баабгай барижа гүрэндэ тушааба. Мүнөө Иван Ильич колхозой барилгын бригада хүтэлбэрилнэ.

«Красная заря»

УЛААН ПАРТИЗАНУУДАЙ СУГЛААН

Бурят-Монголдо болоһон партизанска хүдэлөөндэ хабаадаһан улаан партизануудай суглаан Мухаршэбэртэ болобо. Тус суглаанда 80 гаран партизан уригдаһан байна.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн партизанууд Т. А. Венедиктов, А. Л. Покацкий гэгшэд Советскэ засагай түлөө тэмсэһэн, тэрэ сагһаа хойшо үнгэрһэн болзор соо болоһон ехэхэн хубилалтанууд тухай тогтобо. Мүн мүнөөнэй зол жаргалтай байдалайгаа түлөө парти, правительствода үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэбэ.

—Бидэнэр бүхы советскэ арадтаяа хамта Агуусхэ Октябриин 40 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула бүхы шадалаараа оролдохобди, — гэжэ тэдэнэр мэдүүлбэ.

Үдэшэнииинь Культурын байшанда улаан партизанууд аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүл - залуушуултай уулзаба. Түрүүшүүл-залуушуулай суглаанда хабаадагшадай үмэнэһөө ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Базаров тэдэниие амаршалба.

«Вперед»

Манай һанамжанууд

ҮЙЛЭДБЭРИИЕ ТОДОРХОЙГООР ХҮТЭЛБЭРИЛДЭГ БОЛОХО

Манай районой предприятинуудай коллективууд нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые зүбшэн хэлсэжэ, промышленна үйлэдбэриие тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг болохо талаар элдэб дурадхалнуудые оруулна. Тэрэшэлэн заводой, цехын хүдэлмэриие түсэблэхэ, ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, захиргаанай аппарат хороохо талаар олон хүдэлмэришэд һайшаалта һанамжа хэлэһэн байна. Тэдэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ хэрэглээд байхада хэдэн миллион түхэриг гүрэнэй мүнгэн арьбалагдаха байна.

«Металлоширпотреб» заводто болоһон суглаан дээрэ гүрэндэ ехэ гарза ушаруулжа байһан дутагдал элирүүлэгдээ. Жэшээнь, республикымнай госплан, нютагай промышленностиин министерство тус заводто 100 тонно хадааһа, 15 мянган хүрээ, 3 мянган тармуур, хэдэн мянган орон, 120 тонно шэрэм амһарта энэ жэлдэ үйлэдбэрилхэ түсэб баталанхай. Мүнөө тэрэ түсэбыень дүүргэхэ гэхэдэ, түмэр байхагүй. Тиихэдэ заводто бүтээгдэһэн түмэр бочконууд Москва хүрэтэр эльгээгдэдэг. Теэд тэндэхи областьнуудһаа тэрэ мэтын амһарта республикадамнай асарагдана. Энэ заводто бүтээгдэдэг түмэр орон Бурмонпромсоветэй системын «Красный путь» артельдэ хэгдэнэ. Гэбэшье, эдэ оронуудай шанарынь муу, өөрынь үнэ үшөөл ехэ байна. Тиимэһээ тэрэ оро «Металлоширпотреб» заводто механизированнэ аргаар бүтээгээ һаа, гүрэндэ хэды аша туһатай байха һэм. Шалтагаанинь гэхэдэ, республикымнай нютагай промышленностиин министерство, тэрэнэй материально-техническэ талаар хангалгын таһаг энэ асуудалые зүбөөр шиидхэжэ шаданагүй.

Мотор заһабарилгын заводто болоһон суглаан дээрэ олон хүнүүд тон зүб эрилтэ табиһан байна. Энэ завод республикымнай хүдөө ажахын механизмуудые заһабарилха уялгатай юм. Теэд Москвада мэдэлтэй байһан дээрэһээнь хүдэлмэринь буруугаар түсэблэгдэдэг. Энэ ушарта республикымнай хүдөө ажахын министерство тэрэ заводой байдалые һонирходоггүй. Тиимэһээнь заводой хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө дуран соохоно хүдэлмэрилдэг, хүдөө ажахыда хабаагүй элдэб предприятинуудай машина зэмсэг заһабарилдаг байна.

Үйлэдбэриие тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ, промышленна предприятинуудай бодото байдалые мэдэжэ, зүб шиидхэбэри абадаг болохо саг ерээ. Энээниие парти, правительствомнай саг соонь хаража, экономическа районуудые байгуулха хэмжээ хараалба.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриие бэелүүлэн, промышленна предприятинуудые хоорондонь хамжан үйлэдбэрилүүлхэ, мүн мэргэжүүлхэ тухай удаан саг соо хэлсэгдэбэ. Промышленность, барилга хүтэлбэрилгын мүнөө байһан гуримай ёһоор тэдэ асуудалые шиидхэхэнь бэрхэтэй. Нэн түрүүндэ министерствонүүдэй өөһэдын тала хараха ябадал элдэб бэрхэшээл тохёолдуулна. Жэшээнь, паровозо-вагонно заводто үйлэдбэрилэгдэһэн карбид-кальци ороной холын областьнуудта эльгээгдэнэ. Тиихэдэнь городоймнай олон предприятинууд карбид-кальци ондоо тээһээ асаруулна.

Паровозо-вагонно завод республикымнай промышленностиин эгээл ехэ, техническэ һайн базатай предприяти болоно. Тиимэһээ тус завод шэрэм шудхалгаар предприятинуудай хоорондоо хамжан хүдэлмэрилхэ арга олгохо байна. Тэрэ арга боломжые саашадаа зүбөөр хэрэглэхэ тон шухала. 1955 ондо болоһон городой техническэ конференци дээрэ предприятинуудай хоорондоо дүй дүршэлөө андалдахаһаа эхилээд хамжан хүдэлмэрилхэ хүрэтэр олон үнэтэ дурадхал оруулагдаһан байгаа. Гэбэшье, предприятинуудай ондо ондоо зургаануудта мэдэлтэй байһан дээрэһээ тэрэ конференци дээрэ оруулагдаһан дурадхалнуудые бэелүүлхэнь бэрхэтэй байна.

Һүүлэй үедэ хэблэлдэ толилогдоһон олон статьянууд соо Бурят-Монголые амяарайнь экономическа район болгохо дурадхал оруулагдана. Энэ дурадхалые зүбтэй гэжэ һананаб. Юуб гэхэдэ, республикадамнай байгуулагдаһан Совнархоз промышленность болон барилгые тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ байха.

Промышленностиин зарим нэгэ шухала һалбариие зүбөөр хүтэлбэрилхын тулада Совнархозой дэргэдэ барилгын материал үйлэдбэрилдэг предприятинуудые хүтэлбэрилхэ тусхай управлени байгуулаа һаа зохистой. Жэшээнь, манай республикын хирпиисын заводууд, Татауровтахи «Керамик» гэжэ артель, цементын, шиферэй, шэлэй, известкын заводууд, барилгын хэрэгсэл бүтээдэг Заиграйн, Еловско комбинадууд тэрэ управленидэ нэгэ мэдэлтэй болохо байгаа.

Жэл ерэхэ бүри барилгын хүдэлмэри улам үргэдэнэ. Тэрэниие хэрэгсэлээрнь гүйсэд хангахын тулада Улан-Удэ городто барилгын нэгэ трест, электро-монтажна, сантехническэ хүдэлмэриин трест байгуулха талаар БМАССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Шниперэй дурадхалые һайшааха байнаб. Тэрэшэлэн түмэр замай транспортна барилгын организацинуудые томодхон нэгэдүүлхэ шухала.

Промышленность, барилга хүтэлбэрилгые, шэнэ гуримда оруулжа, экономическа районуудые байгуулаад байхада нютагай партийна, советскэ органуудай үүргэ эрид дээшэлхэ байна. Ажахын үйлэдбэридэ тохёолдоһон элдэб дутагдалые тэрэ дарыдань усадхажа, гүрэнэй түсэбые саг болзор соонь дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ехээр туһалха байһаниинь найдамтай.

П. Ножкин, КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь.

Ажахын эдэ һалбаринуудта анхарал табихаар болоо

(Үрэ жэмэстэ сад, огородой эдеэ ургуулагшадай республиканска зүблөөнһөө)

[...]РАГ ДЭЭРЭ: Тарбагатайн аймагай [...]ть Ильича» колхозой огород та[...] С. П. Павлов.

[...] сортын үрэ жэмэстэ [...]донуудые ургуулая

([...] музейн туршалгын талмайе [...]ша нүхэр Обуховагай үгэһөө)

[...] жэмэстэ модонуудые ур[...], мүн республикын баруун ур[...] тэрэниие туршаха хүдэлмэ[...]тын музей ябуулдаг юм. Мү[...]дэ бидэнэр томо үрэтэй 10 сор[...]яблони, 4 сортын ранеткэ, 8 [...] «полукультурка» гэжэ ябло[...] сортын груша тараад, тэрэ[...] туршажа байнабди. Жэмэсүү[...]ундаһаа 6 сортын крыжовник, [...]ын үхэр нюдэн, 6 сортын мали[...]шня, абрикос, шасаргана гэхэ [...] туршагдана.

[...]онинуудай дундаһаа томо үрэ[...] газар дээгүүр хэбтэһэн эшэтэй [...] Омский» гээшэ һайн ургаса [...] Энэ сортын яблониин нэгэ мо[...] 30 килограмм ургаса абтаа. [...]ревосходный» гэжэ сортын по[...]ой эшэ бүриһөө 3,8 кило[...] ургаса абтажа, тэрэнэйнь 70 [...]тнь эшэ дээрээ улайһан байха [...]

[...]ранда», «Шантанэ» сортын [...]вь намар тариха аргые хоёр [...]оо туршажа байнабди. Тиихэ[...]мар (октябрь һарада) таригда[...]дэ сортын морковь хабар та[...]һанһаа хоёр дахин ехэ ур[...]гэһэн байна.

[...]ай туршалгын талмай дээрэ [...]уудай кружок хүдэлдэг. Тэдэ[...]ассада һуулгадаг, үрэ жэмэстэ [...]уудай хойноһоо харууһалдаг, [...]удынь—шэнэ ерэһэн үхибүүдтэ [...] үгэдэг, дневник дээрэ ажаг[...] бэшэдэг. Мүн манай хэжэ [...] ажалые үзэхэеэ һургуулиин [...]шад, багшанар, сад ургуулдаг[...], колхозн[и]гууд, хүдөө ажахын [...]мэрилэгшэд ерэдэг.

[...]хаанагүй туршалгын хүдэлмэ[...]жэ, эрхим сортын үрэ жэмэс[...]одонуудые ургуулжа, үндэр [...]ургаса туйлая.

[...]л ехэтэй хүдэлмэриие оньһожоруулха

([...] аймагай „Коминтерн" колхозой [...]одой бригадир нүхэр Цыреновэй үгэһөө)

[...]родой эдеэ ургуулха хэрэгтэ [...]ал багаар табигдана. Тэрэнһээ [...]о ажахын энэ шухала һалбари [...]эгдэлтэй байһаар. Колхозуу[...]правлениинууд энээндэ бүришье [...]салгагүйгөөр хандадаг. Тиин, [...]бликын Хүдөө ажахын мини[...]тво, КПСС-эй обкомой хүдөө [...] таһаг иимэ байдалые мэдэ[...]йгаад, ямаршье бодото хэм[...]бадаггүйнь гэмшэлтэй.

[...]ай колхоз Улан-Удэ городтой [...]адхаад һуудаг. Тиимэһээ ого[...]эдеэ ехээр тариха һайн ургаса [...]ха гээшэ тон шухала байна. [...] бодото дээрээ уһалууриин га[...]ага, ехэнхи газараа хүнэгөөр [...] уһалха баатай болодогбди.

[...] гурба-дурбэн жэлэй туршада [...]аана уһалха насос оложо [...] Үнгэрһэн жэлдэ уһалууриин [...] боложо, ехэхэн газар [...] тарилгамнай хосороо. Ажал [...] хүдэлмэриие оньһожоруулха [...] МТС-эй зүгһөө ямаршье [...]мжа үгтэнэгүй. Өөһэдын[...]үсөөр рассада уһалха түхеэ[...]эйнмнай ашаар урдань [...] хүнэй хэжэ байһан ажалые [...] хүн хэнэ.

[...]адаа огород ехээр тарижа, [...]ь дээшэлүүлхын түлөө тэн[...] хүдэлмэриие оньһожоруулха [...]

Гектар бүриһөө 200 центнер огородой эдеэ абахабди

(Иволгын аймагай „Коммунизм" колхозой огородой бригадир нүхэр Яковлевай үгэһөө)

Һүүлэй жэлнүүдтэ огородой эдеэнэй ургасые дээшэлүүлхэ, ажахын энэ һалбарие олзо ехэтэй болгохо тушаа бидэнэр ехэхэн оролдолго гаргаһан байнабди. Тэрэнэй эсэстэ үнгэрһэн жэлдэ огородһоо 450 мянган түхэриг олзо ороо гэхэ гү, али колхозой бүхы олзо доходой дүрбэнэй нэгэ хуби болоһон байха юм.

Иимэ амжалта бидэ ямар аргаар туйлаабибди гэхэдэ, нэн түрүүн ажалаа звено звеногоор хубааржа хэнэбди. Звено бүхэндэ, хүн бүхэндэ түсхай газар даалгагданхай. Бригададамнай хамтадаа 7 звено бии. Нёдондо жэлнээ эхилжэ, ажалай түлөөлые абаһан үрэ ашаарнь хэмээр үгэнэбди. Үүсэбһөө гадуур ургаса абаа һаань, нэмэлтэ түлбэри үгтэнэ.

Хоёрдохёор, ажалдаа наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхые оролдонобди. Жэл бүри звеное даагшадаа ээлжээгээр түсхай курсада һурганабди.

Би өөрөөшье нэгэ һарын курсада һураһан байнаб.

Манай огородой газар олон ондоошье һаа, бултадаа уһалагдадаг юм.

Уһаар дутаангүй байхынгаа хажуугаар, огородой газарые һайса үтэжүүлхэ хэрэгтэй. Һаядаа бидэнэр огородоо намартаа хахалдаг болообди. Хахалхынгаа урда тээ үнгэрһэн намар поли дээрээ мянган тонно аргал шэбхэ зөөжэ гаргаабди. Мүнөө үшөө 1000 тонно аргал шэбхэ зөөгөөд байнабди.

Капустын, помидорой тарилга гол түлэб квадратно-гнездовой аргаар хэгдэнэ. Энэ аргаар тарихада ряд хоорондын элдүүрилгэ механизмын хүсөөр хэгдэхэ болоно бшуу. Бүхы тарилгаяа сеялкээр хэдэг болонхойбди, гараар тарилга хэхэ ябадал үзэгдэхэеэ болёо.

Дутагдал юуб гэхэдэ, манай мэргэжэлтэд, агрономууд огородой газарай шэнжэ шанарые тодорхойлжо, ямар полидо ямар үтэгжүүлгэ хэхэ хэрэгтэй байһые маанадта хэлэжэ үгэнэгүй. Мүнөө дээрэ нюдэ балайгаар хүдэлнэбди.

Тиибэ ябашье, энэ жэлдэ урда жэлнүүдһээн бүри ехэ, гектар бүриһөө адагынь 200 центнер ургаса абажа, Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахабди.

Колхоз бүхэн сад тариха аргатай

(Сэлэнгын үрэ жэмэстэ садай питомнигой директор нүхэр Махашкеевэй үгэһөө)

Манай питомник бии болоһоор 14 жэл боложо байна. Энэ хугасаада, илангаяа Эсэгэ ороноо хамгаалхын Агууехэ дайнай һүүлдэ, Сэлэнгын, Кударын, Кяхтын аймагуудай колхозуудаар үрэ жэмэстэ сад тариха тушаа зарим тэды хүдэлмэри хэгдэһэн байха юм.

Мүнөө үедэ Сэлэнгын аймагай 5 колхоздо, Кударын—9, Кяхтын—1 колхоздо сад таригдаа. Һүүлшын жэлнүүдтэ, илангаяа Кударын аймагта сад тариха тушаа ехэхэн оролдолго гаргагдаа. Энэ хүдэлмэридэ эгээн түрүүн Ехэ-Кударын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд, МТС-эй директор нүхэр Дмитриев эхи табиһан байна. Удаань МТС-эй жэшээгээр, тэрэнэй харьяата колхозууд сад тарижа эхилээ һэн. Мүн энэ аймагай партийна, советскэ организацинууд сад тарилгада анхаралаа табина.

Тиихэдэ тад ондоо байдал Сэлэнгын, Зэдын аймагуудта үзэгдэнэ. Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд «сад түхай бодохо сүлөөгүйбди» гэһэншүүгээр энэ шухала хэрэгтэ хандадаг. Имагтал энээн дээрэһээ боложо, Зэдын аймагай колхозуудта сад таригдаагүй. Сэлэнгын аймагай 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо тарigдаһан сад мүнөө хосоршонхой.

Иимэ харюусалгагүй байдалые саашадаа тэсэхэ ёһогүйбди. Үрэ жэмэстэ сад хаа хаанагүй һуулгажа, тэрэниие ажахын олзо доход ехэтэй һалбари болгохо арга бии.

Машинно-тракторна станциинууд, тэрэнэй мэргэжэлтэд, партиин айкомой МТС-эй зонодохи секретарь сад түхай анхаралаа бүри табидаггүй, тэндэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньһожоруулха гэжэ оролдодоггүй. Мүн республикын Хүдөө ажахын министерствоһоо колхозуудай сад ургуулдаг бригадануудые элдэб шухала машина, үмсэгээр хангаха тушаа анхаралаа табиха уялгатай. Садай элдэб хорхой, шумуултай тэмсэхэ түхеэрэлгэнүүд, ядахын сагта хоро сэсэхэ машина байхагүй.

Гэхэтэй хамта, манай питомнигто баһал туһаламжа бага үзүүлэгдэнэ. Манай ажахы бүхыдөө 35 гектар газар эзэлдэг. Энэмнай тон бага гээшэ. Мүнөө үедэ үшөө 100 гектар газар ой модон соо элдүүрилхэ зүбшөөл абаад байнабди. Тэдэ эндэхи модо, шулуун сэбэрлэхэ трактор маанадта байхагүй. Хэдэн жэлэй туршада ашаа зөөхэ нэгэ автомашина абажа ядаад байнабди. Саашадаа Хүдөө ажахын министерство манай эдэ бүхы эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха бэзэ.

✱ Бүгэдөөрөө хабаадаха хэрэг ✱

(Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой сад ургуулагша нүхэр Жерловой үгэһөө)

Сад ургуулха гээшэ Байгал шадарай газарта шэнэ юумэ ха юм. Энээниие имагтал Совет засаг манда олгоо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Би колхозойнгоо садта долоон жэл ажаллажа байнаб. Мүнөө саднай 7 гектар газар эзэлдэг, олзо доход ехээр үгэдэг болоҗо байна. Эдэ үэрнүүдтэ үрэ жэмэстэ модонуудаа уһалнабди, мүн тэрэшэлэн таринабди.

Зунай сагта садтамнай элдэб хорото хорхой шабхай бии болодог. Тиимэһээ модонуудаа үдэшэ, үглөөнь алгадгүй хинажа, хаража байха хэрэгтэй.

Колхозой сад ургуулагшадта бирагтай туһаламжа хүргэгдэнэгүй. Илангаяа Хүдөө ажахын министерствын зүгһөө энэ һалбарида анхарал бүри табигдадаггүй гэшэ ха. Долоон жэлэй туршада сад соогоо мишээрэлтэй ерэһэн нэгэшье хүниие үзөөгүйб.

Машинно-тракторна станциинууд колхозуудай садта туһаламжа багаар үзүүлнэ. МТС-эй мэргэжэлтэд маанадай ажалда хамаархадагшьегүй. Иимэ байдалые тэсэхэ болохогүй. Үрэ жэмэстэ модонуудые сад соо тарихаһаа байтагай, гэр газаагуураа тариха аргатайбди.

5000 гектар садтайбди

(Красноярска үрэ жэмэсэй туршалгын станциин директорые орлогшо нүхэр Тихоновэй үгэһөө)

Манай хизаарай баруун урда талын районуудай байгаалиин эрхэ байдал танай республикатай адлирхуу юм. Тиимэһээ сад ургуулха талаар манай олоһон дүй дүршэл таанадта зохихо байна. Илангаяа Минусинска районой туршалгын станциин хүдэлмэри һонирхолтой.

Красноярска туршалгын станци Сибирь дотор эгээн түрүүлэн байгуулагдаа һэн. Мүнөө область дотор сад ургуулха талаар нилээд амжалта туйлагдаа. Тэрэнэйнгээ түлөө Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхэ олоһон байна.

Хизаар доторнай мүнөө үедэ 5 мянган гектарта үрэ жэмэстэ сад таригданхай, тэрэнэйнь 3,5 мянганиинь колхозуудта юм. Жэшээнь, Минусинска районой бүхы колхозууд өөһэдынгөө садтай болоҗо, жэлдээ 4—5 миллион түхэригэй олзо олодог болонхой. Энэ районой хүтэлбэрилэгшэд сад ургуулха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табидаг, партиин райкомой бюро дээрэ энэ асуудал саг үргэлжэ табигдадаг.

Хэрбээ садта анхарал горьтойгоор табяагүй һаа, тэрэнһээ үрэ гарахагүй байһаниинь мэдээжэ. Манай тэндэхи Емельяновска районой нэгэ үе сад ехээр һуулгаджа, тэрэнһээ яһала олзо абтадаг болоһон юм. Тэдэ партиин тэрэ райкомой нэгэдэхи секретарины һэлгэгдээд, ондоо хүн орожо, сад тарилгадахаяа бүри болишоһон байна.

Хизаартамнай үйлэдбэриин предприяти болон эмхи зургаануудта хүдэлдэг хүнүүд хамтаржа, сад һуулгадаг болоһоор хорёод жэл болоҗо байнхай. Энэ хугасаа дотор, илангаяа Эсэгэ ороноо хамгаалхын Агууехэ дайнай һүүлдэ хамтын сад һуулгаха тушаа ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Мүнөө бүхыдөө хамтын 51 сад бии болгогдоо, тэрээндэ 4 мянган ажалшад хабаадана. Садайнь газар 300 гектар болоно.

Хамтын садай дундаһаа ПВЗ-гэй хоёрдохи сад илгардаг. Энэ садта 618 хүн хабаададаг. Үнгэрһэн жэлдэ энэ садай гэшүүн бүхэн 4 центнер фрукт, 2 центнер жэмэс хуряажа абаа. Садынь 1948 ондо һуулгагдаһан байна.

Эдэ садуудай хүдэлмэридэнь манай станци туһа хүргэдэг юм. Станциин хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэ түсхай районууд даалгагдаал.

Сад тарилгые үргэдхэхэһөө гадна станцимнай нилээд ехэ шэнжэлэлгын, научна, туршалгын хүдэлмэри хэнэ. Манай станци үбэлэй хүйтэндэ хүрэхэдөө шанараа алдадаггүй шэнэ сортын яблока бии болгоо. Мүн «консервная» гэжэ сортын яһала һайн ранеткэ ургуулдаг болообди. Үни сагай хүдэлжэ байһан сад ургуулагша нүхэр Ермолаев нилээд олон шэнэ сортын яблоконуудые бии болгоһон байха юм.

Сад тарихада ургамалай нүхэ малтаха гээшэ угаа хүндэ хүшэр хүдэлмэри гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ манай тэндэ үрэ жэмэстэ модонуудые тракторааар татагдаһан бороздада гү, али канава соо һуулгадаг болонхой. Энэ аргаар таригдаһан ургамалай 90—98 процентнь ургадаг, хүдэлмэриин хүсэ тон бага гарадаг байна.

Танай республикада сад ургуулдаг хүнүүдые бэлдэхэ һургуули, үрэ жэмэсэй туршалгын станци хоёр амяараа байдаг, бэе бэетээ холбоо багатай байна. Энээниие буруу гэжэ һананаб. Заабол энэ хоёр суугтаа байха ёһотой.

Манай хизаарта ошоожо, үрэ жэмэстэ сад ургуулха байһыемнай харахыетнай хүсэнэб. Бидэнэр дүй дүршэлөө бүримүһэн таанарта үгэхэдэ.

Һургуулинуудайнгаа газаа сад тария

(Кабанскын дунда һургуулиин биологиин багша нүхэр Елезовагай үгэһөө)

Һургуулиимнай газаахи хахад гектар газар дээрэ 1949 ондо һурагшалай «ажахы түхеэрэгдээ» һэн. Тэрэнэй 0,2 гектар дээрэ огородой эдеэ, 0,2 гектарта үрэ жэмэстэ модонууд һуулгагдаһан.

Сад соо ехэнхидээ һурагшад хүдэлдэг. Арбадахи классай һурагшад үрэ жэмэстэ модонуудай хойноһоо харууһалдаг, тарилгада үрэһэ бэлдэхэдэ, ургасые уһалдаг уялгатай.

Долоодохи классай һурагшад хүдөө ажахын культурануудай дайсадтай тэмсэдэг юм. Һургуули шадарай тарилга һурагшадта угаа ехэ туһатай байна. Мүнөө һурагшаднай өөһэдөө тэндэ хүдэлхэеэ хүсэдэг болонхой.

Жэл бүри намартаа ургаса хураалгын һайндэр үнгэргэнэбди. Тэндэ абаһан ургасын выставкэ эмхидхэгдээд, ажалда эршэмтэйгээр хабаадаһан һурагшадта шан барюулагдадаг.

Һургуули бүхэн садтай болохо бээзэ гэжэ һанагдана.

✱ Хамтын садуудтай болое ✱

(Улан-Удын ПВЗ-гэй хамтын садай гэшүүн нүхэр Лобасюгай үгэһөө)

Улан-Удын ПВЗ-гэй хүдэлмэрилэгшэд республика соогоо эгээн түрүүлэн, 1951 ондо хамтын сад һуулгаһан байгаабди. Түрүүшын жэлнүүдтэ нилээд олон бэрхэшээлнүүд ушардаг, зарим хүнүүднай тэрэнһээ зүрхэсөөд ажалаа орхидогшье һэн.

Мүнөө болоод байхада саднай хори гаран гектар эзэлжэ, тэндэ 101 хүн хабаадана. Һүүлшын хоёр жэлэй туршада түрүүлжэ сад тариһан хүнүүднай ургаса абажа байнхай. Жэшээнь, нүхэр Антонов нёдондо 20 килограмм томо яблока, 140 килограмм ранеткэ абаа. Би мүн лэ гушаад килограмм яблока абаһан байнаб.

Манай зарим сад ургуулагшад шэнэ сортын үрэ, жэмэсүүдые бии болгохо тушаа туршалга хэжэ байнхай. Мүнөө хамтын сад тарилсаха дуратай хүнүүд олон болоо байна. 1957 ондо хамтынгаа садые хүтэлхэ правлени һунгаабди. Тэрээндэ[...]мнай 300 хүн мэдүүлгэ барьяад байна. Тэдэ тэдэнэй гүйлтые мүнөө дээрээ хангажа шадахагүй байнабди. Юуб гэхэдэ, садай үргэдхэхэ газар маанадта үгтэнэгүй. Энээн тушаа городой архитектура ямаршье туһа нэмэри хүргэнэгүй, харин олон ушарта һаад ушаруулдаг байна.

Манай хүдэлмэридэ республикын үрэ жэмэсэй станциин хүдэлмэрилэгшэд туһа хүргэдэг. Тэдэ ниимэ сад республика доторнай орой ганса байһаар. Саашадаа хамтын садуудые хаа хаанагүй бии болгое.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой огородой звеное даагша Ц. С. Пурбуева.

Эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэй

(Темлюйскэ МТС-эй агроном нүхэр Капустинагай үгэһөө)

Манай МТС-эй харьяата колхозууд 250 гаран гектар огородой эдеэ тарина. Үнгэрһэн жэлдэ тэрэнэй гектар бүриһөө арайхан гэжэ 48 центнер ургаса абтаа һэн.

Иимэ бага ургаса яахадаа абтаһаб гэхэдэ, колхозуудаймнай огород уһаар дуталдана. Гансал Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой огоро[д] уһалууриин газарта юм. Бэшэ колхозууд огородоо уһалхын түлөө угаа ехэ хүсэ зөөри гаргашална. Колхозуудай хүсэ ехэтэй насос худалдажа абаха гэхэдэнь олдоногүй. Энээн тушаа Хүдөө ажахын министерство ямаршье туһа хүргэнэгүй.

Огородой бригаданууды шадабари багатай хүнүүд хүтэлбэрилнэ. Түсхай курса дүүргэһэн, мэргэжэлтэй болоһон хүнүүдые зарим колхозой хүтэлбэрилэгшэд ондоо ажалда табина. Иимэ байдалые аймагай хүтэлбэрилэгшэд мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй.

Колхозуудай арай гэжэ ургууһан огородой эдеэн бэлдэхэлэй организацинуудай саг соогоо тэрэниие абаагүй дээрэһээ заримдаа гутажа хосордог. Жэшээнь, манай «Коммунизм» колхоздо 300 центнер капустын үлөөд байхада, бэлдэхэлэй наймаанай нэгэшье организаци абажа үгөөгүй байна. Тиин тэрэнээ хосороохогүйн тулада силос болгоод дараһан байгаа. Тэдэ энэмнай ямар ехэ гарзада оруулаа гэшэб. Иимэ байдалые саашадаа дабтажа болохогүй.

Гадна, колхозой хүтэлбэрилэгшэд огородой бригадануудай һайн хүдэлмэриин хүнүүдые үгэдэггүй, имагтал бусад ажалда ябажа шадахагүй хүнүүдые тиишэ элгээдэг занишалтай. Энэ тон буруу гэжэ һананаб. Мүн огородой ажал ехэтэй хүдэлмэрие али болохоор механизацилха саг ерээ. Энээн тушаа МТС-эй механизаторнууд оролдолго ехээр гаргаха, колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Энэ жэлдэ огородой гектар бүриһөө 100 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди.

Өөһэдынгөө үрэһэтэй болохо

(Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой огородой эдеэнэй үрэһэ ургуулдаг звеное даагша нүхэр Соколовой үгэһөө)

Огород дээрэ би 1940 онһоо хойшо таһалгаряагүй хүдэлжэ байнаб. Манай колхоздо 20 гектар дээрэ огородой эдеэн таригдадаг юм. Һайнаар үтэгжүүлһэн, уһаар дутаагаагүй газарһаа үндэр баян ургаса абтадаг. Нёдондо жэл хоёр гектар капустын поли дээрэ гурбан мянган тэргэ наг шэбхэ гаргажа, тэрэнэйнгээ гектар бүриһөө 250 центнер ургаса абаа һэн. Үтэгжүүлгэ хэгдээгүй зарим газарһаа таба дахин бага ургаса абтаһан байгаа.

Манай бригада үрэһэ ургуулха уялгатай. Тиимэһээ бидэ капустын 16 мянган эшэ һуулгажа, 4,6 центнер үрэһэ абаад, тэрэнээ гүрэндэ тушаагаабди. Тиигэжэ колхоздо 55 мянган түхэригэй олзо оруулагдаа.

Энэ жэлдэ капустын 60-70 мянган эшэ һуулгажа, тэрэнһээ 300 мянган түхэригэй олзо абаха зорилго табигданхай. Тэрэнээ бэелүүлхын түлөө аргал шэбхэ хүсэд хүрэхөөр зөөгдэнхэй, 20 мянган кубометр тошоо халяажа, тарилгаяа уһалха арга бии болоо. Республикынгаа колхозуудые өөһэдын һайн сортын үрэһөөр хангахын түлөө бултадаа оролдохо ёһотойбди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүблөөндэ хабаадагшад: (зүүн гарһаа) Г. Т. Попков, К. А. Шуин, Г. А. Обухова, Я. Г. Махашкеев, Л. Д. Дымбрылов, С. Б. Цехмистров гэгшэд байна.
Е. Ринчиновагай фото.

Шэнэ зүжэг

Ленинэй орденто Бурят-Монголой Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын коллектив немецкэ композитор Веберэй «Вольный стрелок» гэжэ оперо найруулан зүжэг болгожо табиба. Энэ оперо XIX зуун жэлэй түрүүшын хахадта бэшэгдэһэн, тиин композиторай эрхим оперонуудай нэгэн юм. Композитор немецкэ арадай дуу, хатарай хүгжэмүүдые хэрэглэн энэ оперо зохёоһон байгаа.

1821 оной июнийн 18-да энэ оперо түрүүшынхээ Берлиндэ табигдажа, эхэ һайшаалда хүртэһэн юм. Арад зоной дуу хүгжэмэй үндэһэ һуурита байһан тулада Веберэй энэ оперо мүнөөшье болотор хараһгаадта эхэ хүндэтэйгөөр хүлеэгдэнэ.

Энэ оперо советскэ театрта түрүүшынхээ табигдаба. Зүжэгэй гол рольнуудта БМАССР-эй арадай артист Л. Л. Линховоин, артистнууд В. Меньшенин, А. Бурлак, А. Жмурова ба бусад наадана.

Театрын режиссер, БМАССР-эй габьяата артист Е. И. Кончевский оперые зүжэг болгон найруулһан, уранзурааша А. И. Тимин сценэнь гоёон шэмэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оперын нэгэ сценэ.

В. Бадеевэй текст. **С. Доржиевай** фото.

Мяха-консервын комбинадта

ШЭНЭ ГЭРНҮҮД

Комбинадай хүдэлмэришэдэй тосхондо барилгын хүдэлмэри ехээр хэгдэжэ байна. Гансахан энэ жэлдэ 8 квартиратай 10 гэр баригдаха юм. Байра бүхэниинь дотороо 2—3 таһагтай, кухнитай, водопровод, канализацитай, мүн уралаар дулаасуулагдадаг байха.

ТҮРГЭН АРГААР

Малай хэлые консервэ болгохоһоонь урид 20—22 суудхын туршада дабһатай уһан соо байлгадаг, жэгдэдэ дабһалагдахынь тула 4—5 дахин нэльбэн ондоо амһарта соо хэдэг юм. Урдань энэ ажалда ехэ олон хүдэлмэришэд ажалладаг һэн. Консервнэ цехын начальник Бенидиктов хэлэ дабһалаха шэнэ арга дурадхаба. Тэрэнэй аргаар бэлдэгдэһэн дабһатай рассол тусгаар шприцээр хэлэн бүхэндэ оруулагдана. Тээд хэлэ 3—4 суудхын турша рассол соо хэбтүүлэгдэнэ. Хэлэ ингэжэ дабһалахада шанарайнгаашье талаар һайн болохоһоо гадна, ажалай бүтээсэ 30 процентээр дээшэлнэ.

ШУБУУНАЙ ФАБРИКА БАРИГДАХАНЬ

Мяханай комбинадай шадархи «Воровская падь» гэжэ газарта шубуунай фабрика баригдахаар хараалагдаба. Энэ фабрикын баригдаха гүрэн 4 миллион түхэриг һомолоо.

Фабрикада 40 мянган тахяа байрлаха юм.

ХҮҮГЭДЭЙ ШЭНЭ САД

Һаяхан эндэ комбинадта хүүгэдэй шэнэ сад нээгдэбэ. Энэнь комбинадай хөёрдохи садынь болоно. Хүмүүжүүлэгшэд В. Святогор, З. Добрынина, Л. Мозговая гэгшэдэй оролдосотой харууһалга доро хүүгэд түхэреэн сүүдхэдөө эндэ байна. Садынь ехэ һайн түхеэрэлгэтэй.

СААРЬЯН ХАИРСАГУУДАЙ ЗАВОД

Жэл ерэхэ тудам комбинадай цехүүд үргэдхэгдэнэ, шэнэ шэнэ станогууд, түхеэрэлгэнүүд тэндэнь тодхогдоно. Энэ жэлдэ саарһан хайрсагуудые хэдэг завод баригдахань. **Г. Артемов.**

Советскэ профсоюзна делегаци Японии ошоод байна

ТОКИО, апрелиин 23. (ТАСС). Япон соогуур ябаһан советскэ профсоюзна делегаци Токио бусажа ерээ. Тус делегациие ВЦСПС-эй секретарь В. И. Прохоров толгойлно. Делегациин гэшүүд Японой байхадаа Хоккайдын промышленна районуудые, Осакын, Кобын, Ниигатын, мүн Японой бусад городуудай предприятинуудта ошожо хараһан байна.

Делегациин хаанашье ябахада Японой хүн зон тон халуунаар хүү баяртайгаар угтадаг байжэ делегациин хүтэлбэрижэ В. И. Прохоров ТАСС-эй корреспондентдэ мэдүүлээ. Делегациин гэшүүд Японой предприятинуудай ажалмэришэдтэй, ... албахаагшэд профсоюзнуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, нютагай засагай түлөөлэгшэдтэй нэгэнтэ бэшэ уулзажа, ... ёноой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна.

Канадын хүдэлмэришэнэй прогрессивнэ партиин VI съезд боложо дүүрэбэ

ОТТАВА, апрелиин 23. (ТАСС). Канадын хүдэлмэришэнэй прогрессивнэ партиин VI съезд Торонтодо болоод, апрелиин 22-то хүдэлмэреэ дүүргэ.

Съездын түгэсхэлэй заседани дээрэ политическэ резолюци һайшаагдаа. Канадын хүдэлмэришэнэй партиин марксизм-ленинизмын һургаалда, пролетарска интернационализмда үнэн сэхэ юм гэжэ резолюци соо онсолон тэмдэглэгдэбэ. Мүн хүдэлмэришэнэй парти социалис демократиин, эб найрамдалай тулада Канадын хүдэлмэришэн ангиин ... сэлые толгойлжо шадаха бэшэ найдажа байһанаа съезд резолюци соогоо мэдүүлээ.

Съезд партиин шэнэ уставые шаагаа, һунгалтын үедэ партиин соносхохо программые батал... ционална комитедые һунгаа.

Ахада дулаан хабар болоно

Республикын эгээн холын аймагуудай нэгэн болохо Ахын аймагта мартын тэн багаар сэлмэг дулаан үдэрнүүд тогтожо, хада хабсагайн саһан хайлажа, гол горхонууд урдажа эхилһэн юм. Тиин апрелиин эхиндэ дулаан ороной шубууд үзэгдэбэ.

Ахын аймагта иимэ эртэ үнинэйшье дулааргаагүй гэжэ үбгэд хэлсэнэ.

Ш. Бамбалаев.

„БАЙГАЛ" БҮЛГЭМЭЙ ФУТБОЛИСТНАРАЙ ИЛАЛТА

Футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө хабарай мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Эсэсэй уулзалгада чемпионой нэрээргын түлөө 4 команда мүрысөө.

«Строитель» стадион дээрэ шэлэй заводой футболистнар Городок городой «Металлург» командатай уулзаа. Наадан алишье талаһаа шанга тулалдаатайгаар үнгэрөөд, тэнсэлгээр дүүрэ.

«Байгал» стадион дээрэ гурбан уулзалга болоо. Түрүүшын үдэр стадионой эзэд Зооветинститудай командатай уулзаа. Байгалайхид наадаяа добтолгоор эхилээд, эршээ һуладхангүй наадажа, 3:2 тоотойгоор нүгөөдүүлые шүүбэ.

«Строитель», Зооветинститудай командануудай мүрысөөн «Строитель» командын илалтаар дүүрэбэ.

«Байкал», «Металлург» командануудай мүрысөөн үсэд шанга тулалдаатайгаар үнгэрөө. Байгалайхид эхнитэй һайнаар наадажа 6:1 тоотойгоор шүүбэ. «Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор «Байкал» команда түрүү һуури эзэлээ, «Строитель», — хоёрдохи, зооветинститудайхид—гурбадахи һууридa гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн «Байкал» бүлгэмэй футбольно команда байна.

Г. Рютинэй текст, **Л. Хайдуровай** фото.

Японой компартиин буруушаалта

ТОКИО, апрелиин 23. (ТАСС). «Хорото ябуулгые болюулха тухай хуулиин» үндэһөөр Японии компарти, Япон-Хитад болон Япон-Совет хани барисаанай бүлгэмүүд, мүн депутат—коммунистнууд мүрдэлгэдэжэ байна гэжэ ниитын аюулгүй байдалай мүрдэлгын управлениин начальник Фудзи мэдүүлээ. Японой Коммунистическэ партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Носака, советнүүдэй палатын депутат коммунист Ивама энэ ушарые буруушаажа байһан тухайгаа правительствын генеральна секретарьта, мүн юстициин министртэ мэдүүлээ.

Эб найрамдалай, арадуудай ... рондын хани барисаанай түлөө ... сэжэ байһан организацинуудай мүн компартиие мүрдэхэдэ ... дэлгын оргонууд коммунистнуудые эсэргүү үргэн ябуулга хэхэ гэжэ ... рилготой. Илангаяа премьер-министр Кисиин США ... ошохын ... түр энэ мүрдэлгэнь түргэдэжэ ... мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Иимэ хуулита бэшэ мүрдэлгэ дары түргэн болюулхые, Японой компарти эринэ гэжэ мэдүүлгэ ... хэлэгдэнэ.

Эдэбхитэйгээр ажаллана

Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн Дабацырен Тугутовай хүтэлбэрилдэг огородой звено олохид һайнаар ажаллажа байна. Энэ жэлдэ эрхим ургаса абахын түлөө тэдэнэр үбэлһөө хойшо оролдоно. Поли дээрэ наг шэбхэ болон үнэһэ, шубуунай аргал ехээр гаргана. Тэдэнэр һаяхан хоёр үдэрэй турша гурбан машинаар поли дээрэ хэдэн зуун центнер аргал шэбхэ зөөбэ. Тэдээндэ Дашинима Раднаевай бригадынхид ба һургуулиин һурагшад туһалалсаба.

Бимба Ринчинов.

РИНГ ДЭЭРЭ

Зооветеринарна институтда боксын мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Энэ мүрысөөндэ дүрбэн факультедэй 34 боксёр хабаадаа. Ринг дээрэ болоһон үсэд шанга тулалдаанай һүүлээр бэенэргэ шэгнүүрэй талаар 1-дэхи һууринуудта И. Дампилон, М. Цыренжапов, М. Островский, В. Шулунов, В. Н. Голубев, Г. Нестерович, Трифонов, Бабенко ба Белоножко гэгшэд гараа. Командна түрүү һуурие һайн бэлэдхэлтэй байһан технологическэ факультедэй боксёрнууд эзэлээ. Хоёрдохи һуурида — ветеринарна, 3-дахи һуурида — агрономическа факультедэйхид гараа. Түрүүшын һууринуудые эзэлһэн боксёрнууд институтдай Хүндэлэлэй грамотоор шагнагдаа.

Б. Лайдапов.

Болоһон ушар

Хулгайшад

Цыган эхэнэрнүүд Решетникова, Федорова гэгшэд ямаршье ажал хэнгүй, хулгай хэжэ ябадаг байгаа. Һаяхан тэдэ хоёр Дивизионная станци дээрэ нэгэ айлда ороод, эзэнэйнь үгы байхада сарбуугай часы хулгайлаад гарашаһан байба. Уданшьегүй тэдэ хоёр Улан-Удын Ногоон базаарта ерээд хулгайлһан часыгаа худалдажа байтараа баригдашоо.

Решетникова Федорова хоёрой гэмтэ хэрэг сүүдтэ үгтөө.

Неру Цейлон ошохоёо байна

ДЕЛИ, апрелиин 23. (ТАСС). Буддын шажан мүргэлэй һайндэртэй дашарамдуулан, Индиин премьер-министр Неру майн 17-до Цейлоной ниислэл Коломбо ерэхэнь. Коломбодо байхадаа Неру Цейлоной премьер-министр Бандаранайкатай уласхоорондын байдалай асуудалнуудые, тэрэшэлэн Цейлондо байдаг Индиин үг яһатанай тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ юм.

Алжирта тулалдаанууд болоно

ПАРИЖ, апрелиин 22. (ТАСС). Франс-Пресс агентствын мэдээсэнэй ёһоор, Алжирай арадай-сүлөөрэлгын армии улам эдэбхитэйгээр тэмсэдэг боложо байна. Апрелиин 21-нэй үдэшэлэн Алжирай буһалгаашад Оран департаментын баруун нютагуудта Франциин сэрэгүүдтэй хатуу шанга тулалдаа хэээ. 101 буһалгаашад алуулаа. ... циин хэдэ солдадай алуулһан мэдээсэгдэнэгүй. Тулалдаанууд ... гэлжэлһээр. Мүн бусадшье ... гүүлэхэ Алжирай буһалгаашад ... циин сэрэгэйхидтэ хэдэн дахин ... тоохо гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Израилиин сэрэг Иорданиин хилые дабаба

ЛОНДОН, апрелиин 22. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Амманһаа мэдээсэнэй ёһоор, Израилиин сэрэгэйхид апрелиин 21-дэ Иорданиин хилые хоёр дахин дабаа. Иордани энэ ушарые буруушаажа, эблэрэлгын талаар Иордани Израиль хоёрой холимог комиссида гомдол оруулаа.

Конкурсдо

Александр СЕРЕБРЯКОВ

Яахадаа?

(РАССКАЗ)

Мүнөөдэр суббото. Эжынь хүдэлмэреэ эртэ дүүргээд, хүүгэдэй садhaa Таня басагаяа абаашаха. Мэнэ ерэхэ болоо ёһотой гэжэ Таня хүлеэнэ.

Суббото үдэрые Таня ондоо ямарш үдэрнүүдһээ дээрээр һанадаг юм. Юундэб гэхэдэ, энэ үдэр эжынь эртэ ерэдэг, тиигээд хоюулаа хүтэрэлдэн сад соогуур удаан зайдаг, хөөрэлдэдэг һэн. Хоюулаа дүрбэн часһаа кинодо ородог байгаа. Харин мүнөөдэр Танин эжы хам соогоо ерэбэгүй. Хани ухибүүдэйнь аба эжынэр ерэжэ, басагад, хүбүүдээ өөгшөөн тэбэриһээр, эрхэлүүлһээр хүүгэдэй садһаа абаад ошоно. Верочкын аба ерэбэ. Үндэр хүн. Урихаанаар энеэбхилэн басагаяа тэбэреэд, хасарынь таалана. Верэшье хүхюутэй, сомсойжо һуулан абаяа хүзүүдэжэ байһан таалана.

— Верочка, эжышни мүнөөдэр сулөөгүй, хоюулаа гэртээ харибди, — гэжэ абань Верэдээ хэлэнэ.

— Аба, аба!—гэжэ Вера нэгэ юумэ һанаһандал хасараа пулхылгэн, уралаа ута болгожо, нариихаанаар гонгинохо. — Аба, магазинда орожо, намда тому-у, угаа томо хүүхэлэ абажа үгыш даа. Зай гү?

— Зай!—гэжэ абань энеэбхилэн харюусаад, хоюулаа хүтэрэлдэһөөр гаража ошоно.

Эжыгээ хүлеэжэ байһан Таня эдэ бүгэдые ехэл атаархангяар хаража гээгдэбэ: «Вера абатай. Абань ходо ерэжэ, Верые абаашадаг. Яахадаа би абагүйб?»—гэжэ Таня досоогоо бодобо. Танин сэмэг шарай гэнтэ һанаа үнөөндэ зээлэгэжэ, үргэн малаан сохонь үршигад гээд, сэнхирхэн нюдэниинь буйга тай болоодхибо. Зургаатай Таня басаган эгээл хэрэгтэй хүмни үгы байна гэжэ эгээл түрүүшынхээ эндэ ойлгожорхибо.

Эжынь үшөөл ерэнэгүй. Бэшэ үхибүүд түрэлхидөөрөө булта гэр гэртээ харишабад. Таня гансаараа үлэнэ. Эжыгээшье хүлеэхээ болишоно, бодолгото болон сонхоор газаашаа хараад зогсоно. Үни үнгэрһэн юумэн мүнөө үзэгдэн шэнэгээр Танида һанагдаба... Заахан орон дээрээ Таня хэбтэнэ. Сонхо тушаа байдаг һэн. Таһалгын тэг дунда байһан түхэрээн столой хажууда хүхэ сагаан шарайтай эжынь нюдэнһөө нёлбосоһо дуһалуулан байба. Шэшэргэнэһэн хоолойгоор: «Ойлгыш даа, Николай. Ингэжэ таараха болибобди. Үгөө ойлголсохогүй зон байһабди. Зангараа таарахагүй байнабди...»—гэжэ дуугараад, эжынь буруу харашана. Дала мүрэнь юундэшьеб удаан татаганажа байгаа һэн. Таня хэлһэгүй хайрлажа, бархиршаба. Эжынь басаганайнгаа хажууда ерээд, хушалтаяа захажа: «Унта даа, муха, унта»,—гэһэн.

Баһа нэгэ ондоо ушар Танида элихэн һанагдаба. Нэгэ шэрүүн юумэр хасарынь дайража гэхэ нүүлхэдэнь, Таня нэреэд, нюдөө хабаба. Сэхэ урдань үргөн нюдөө хототой, уйдхартай шара эрээн нюдэтэй нюур харагдаа...

Эдэ мэтые һанан дурдан байтарнь, хүмүүжүүлэгшэ Нина Васильевна ерээд:

— Таня, мүнөөдэр эжышни ерэхэгүй. Би шамайе гэртэш хүргэхүү, —гэбэ.

— Юундэ эхэмни ерэхэгүйб? —гэжэ Таня залд гэнгээр асууба.

— Үбдэшоо, —гэжэ харюусаад, Нина Васильевна Таниие хүтэлжэ гэртэнь абаашаһан юм.

Танин гэртээ ороходо, эжынь арайш гэжэ бэеэ баалан энеэбхилжэ, орон дээрээ хэбтэбэ. Танин сэб сэхэ эжы тээшээ гүйхэтэйнь адли, эжынь гараараа заһгажа, басагаяа зогсоогоод:

— Столдоо һууж эдеэлэ. Үдэшэлэн хүгшэн эжышни ерэхэ, —гэжэ аргааханаар дуугарба.

— Эжы, хаанаш үбдэнэб?

— Толгоймни үбдэнэ, хүйтэ абааб.

— Эжы, һаяар эдэгэхэ гүш?

— Эдэгэхэ даа, муха. Ши һуугаад эдеэлэ.

— Нээрээ һаяар эдэгэхэ гүш?— гэжэ Таня лаблан асууба.

Таня эдеэлжэ садаад, аяга табагаа стол дээрэһээ хуряажа, заахан стулаа эжынгээ ороной хажууда абаашажа табяад, орон дээрэ һуубa. Тиигээд юуш дуугарангүй, эжынгээ халта сайд гэһэн нюурые, доогуураа уршалаатаһан нюдэнь, туранхай ута гарынь зэлэжэрхэгүйлэн байжа удаан хараба.

—Басаган, ши газаа гараад наада даа.

— Хэнтэй наадахабиб?

— Ирэтээ наада.

— Ира мүнөөдэр үгыл. Суббото бүгэдэндэ абатаяа онгоссор наадахаа ошодог гүбы, — гэжэ Таня уйдхартайгаар харюусаад, тээ байд гэнэйнгээ һүүлдэ:—Эжы, яахадаа би абагүйбиб?—гэжэ асууба.

— Манаа хаяад ябашоо.

— Яахадаа хаяад ошоо юм?

—Яахадааб гэхэдэ... яахадааб гэхэдэ...—гэжэ эжынь тээлмэрдэн, таараха үгэ олохо ядана.

— Би мэдэнэб, — гээд Таня хэлэбэ. — Зангараа таарагүйт, тэрээнһээ боложо орхёод ябашоо.

Эжынь ехээр гайхажа, Таня тээшээ сэб сэхэ хараадхиба.

— Эжы, яахадаа таанад зангараа тааралгүйбта?

— Яахадааб гэхэдэ, бидэ ондо ондоо зомди. Таня, ши эдэ бүгэдые ойлгохогүйш, зааханиш.

— Эжы, зан гэжэ юун гэшэб?

— Зан гэжэ гү? Зан гэхэ... яагаад даа... — гээд, эжынь харюусаха үгөө оложо ядана.

— Эжы, яахадаа Верын аба эжы хоёр зангараа тааралһан бэ?

— Яахадааб гэхэдэ, тэдэш ухаатай зон. Тиихэдэ Верэдэ ехэ дуратай.

—Таанад ухаагүй зон аалта? Эжы, ши намдаа дурагүй аалши?

—Ши, басаган юугээ хэлэнэш. Юундэ би шамдаа дурагүй байха хүнбиб?!

Эжынгээ аймшагтай дуратайе Таня мэдэжэ байгаал даа. Теэд, аба эжы хоёрни Верын аба эжы хоёр шэнги зангараа яагаад таарааад болохо ааб гэжэ Таня һонирхоо бшуу.

Энэ үдэшэ Таня орой болотор унтажа ядаа. Унтан гэхэдээ гайхалтай һайхан зүүдэ хараба... Танин дурладаг суббото үдэр. Газаа сэлмэг. Наран игаана. Таня сонхоор газаашаа хаража, эжыгээ хүлеэнэ. Үглүүгэй саанаһаа эжынь бултайба. Хажуудань нэгэ боро костюмтай, Верын аба шэнги үндэр хүн ябана. Уданшьегүй, эжы тэрэ хүн хоёрынь Таниин хажууда ерэбэ. Таня ехээр баярлажа, альгаа ташаба. Тэрэ хүн гараа һарбайжа, хүүхэлэ үргэһэндэл хүнгэхэнөөр Таниие гар дээрээ абаад, таалана...

— Абашниб!—гээд тэрэ хүн урихаанаар энеэбхилнэ.

— Аба! — гэжэ Таня хашхараад, баярлаһанайнгаа ехэдэ гүйхэ хабжа дураниинь хүрэнэ. — Аба, ши манийе орхёод ошохо болёо гүш?—гэжэ Таня асууна.

— Болёо даа, хэзээшье орхихогүйб.

...Унтажа хэбтэһэн Таня урихаанаар энеэбхилнэ. Басаганайнгаа ямар шалтагаанһаа энеэбхилһые эхэнь зүрхөөрөө таажа байгаа һэн. Теэд, энэ гурбан жэл соо эсэгынь мартаха гэжэ хэды оролдоһоноо эээлдүүгүй һанаандаа оруулна. Эсэгынээ бэшэг абаад, задаланшьегүй комод соогоо хэдэг байгаа. Харин мүнөө, яахадаашьеб, тэдэ бэшэгүүдээ уншаха дураниинь хүрэбэ. Эжынь Таниингаа сэлсэгэрэхэн хасарые нэгэ удаа таалаад, хушалтыень заһана, комодойнгоо хажууда ошожо, хэдэн бэшэгүүдые гаргаба. Юундэш эдэ бэшэгүүдые хахалжа хаяагүй, үшөө байлгаабши гэжэ хүнэй асуугаа һаа, харюусажа шадахагүй байгаа ёһотой. Яахамшье гээшэб гэд шиидэжэ ядан байтараа, задалжа уншаба. Хойно хойноһоонь хэдэ хэдэн бэшэгүүдые уншажа дүүргэбэ.

Гэр булөө хаяад, ухибүүгээ орхёод ябаһанаа мууда тоолоһон, өөрынгөө зэмые мэдэжэ ухаатай мүрнүүдые тэдэ бэшэгүүдһээ уншахадаа, эхынь сэдьхэл эблэрхэ тээшээ боложо байгаа бэлэй.

«Манай хоорондохи харилсаан минии зэмээр таһарһан байгаа. Теэд, энээн тухай бэшэхэ гэнэгүйб...—гэжэ һүүлшынгээ бэшэг соо тэрэнь бэшэһэн байба.—Би энээнэй урда тээ хэдэн бэшэг бэшэһэн нэм, теэд тэдээндээ харюу абаагүйб. Хоёр һарын командировкодо ябаһан аад, гэртээ хүрэнгүй, эндэ орошоод хэбтэжэ байнаб. Аягүйгөөр унаад, хүлөө хухалжархёоб. Мини ... жууда нэгэ эрэ хүн хэбтэж ... Тэрэ хүн гэр булэтэй: һамги ... хоёр ухибүүдтэй. Эхэл эбтэй ... Үдэр бүхэндэ эрьежэ ерэдэг байгаа ... Уулзахагүйдөө хододо бэшэг ... һэн. Бэшэгэйнь намда уншаха ... мнай байгша һэн. Ухибүүдынь мохон, хөөрхэнүүд! Басаган манай басаган шэнги-баһа Таня ... нэрэтэй. Шүлэгүүдые ... мэдэдэг. Эдэние хаража байха ... боһоһон сэдьхэлээшэ бултыень ... шэхэгүйб. Зүгөөр, хэды ехэ ... хэбиб, тэрээнээ шаналнаб ... нилээд удаан эндэ хэбтэхэмни ... за. Больницаһаа гараһанайб. Ямаршье һайн һууха зон аад лэ, эблэтэй мэнхээ үгээ ойлголсохоо ... байгаадби...»

Эсэгэнь хурэтэр уншаба. Тиигээд эжы һанаата болон сонхыноо ... жууда нэгэ хэды һууба ... гэнтэ бодоод, саарһа хараандаа абажа, бэшэг бэшэжэ оробо.

Үглөөгүүр Таня нэрижэ, гараад гууралаа тойруулан харахад:

—Эжы, юундэ абамнай үгыб ... гээд хажуудань ерэһэн ... ба.

Эхэнь ээлүүдгүй басаганаа ... рижэ, таалаад:

—Хубсала, басаган. Мүнөөдэр юулаа абадаа ошохобди,—гэжэ ...

—Абадаа ошохо гүбди?

—Тиихэ даа, басагамни. ... най үбшэн, больницада хэбтэжэ ...

—Тиихэдэ ши абатай хүн ... биб?

—Абатай даа.

—Эжы, яагаа һайн юм гээшэб ... гээд Таня дэбхэржэ оробо.

Орондноо **Г. Чимитов** оршуулба.

Редактор **Д. Л. ЛОБСАНОВ**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора— 22-.., отв. секретаря —27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров —16.

Н 00409. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 21..